

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้ศึกษา แนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอเรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับบริบท

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การจัดเก็บภาษีขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัก

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาระอากร

1. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร
2. ความสำนึกราษฎร์และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี
3. ลักษณะของกฎหมายภาษี
4. ประสิทธิภาพของหนังงานผู้จัดเก็บภาษี
5. บรรยายกาศที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษี
6. โครงสร้างภาษีอากร
7. ฐานข้อมูล

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับปัจจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล
2. หลักการบริหาร
3. ปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร 6M's

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับบรินก

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมานาน มีความสัมพันธ์กับชุมชนหลายด้าน รวมทั้งเรื่องการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น โดยในที่นี้ศึกษา ขออธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองท้องที่และชุมชน โดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบ มีอิสระในการใช้คุณภาพนิยม มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค แต่องค์กรปกครองท้องถิ่นก็มีได้มีอธิปไตยในตัวเองยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง ตามวิธีการที่เหมาะสม การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ เพราะเป็นสถาบันที่ฝึกหัดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นอันเป็นที่อยู่ของตนเอง เกิดความหวังแผนและความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของชาติ

(กระทรวงมหาดไทย. ม.ป.ป : ออนไลน์)

รอนสัน (Robson, 1953 : 574) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจการปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิทางกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมตามความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

วิท (Wit, 1967 : 14-21) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรเป็นของตนเอง อันเกิดจากกระบวนการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมีได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายใต้ท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้มีอิสระในการปกครองตนเอง มีส่วนร่วมในทางบริหาร มีสิทธิในการปกครองกันเอง อันเป็น

รากฐานและวิถีทางของการปกครองตามระบบประชาธิปไตยสอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐที่ต้องการให้กระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยมีความเป็นอิสระปลอดจากการชึ้นนำของรัฐบาลและสามารถตอบสนองความต้องการของประชากรในท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ในด้านนโยบายที่สำคัญยังคงต้องยึดหลักตามแนวนโยบายแห่งรัฐ เช่น นโยบายการเงินการคลัง นโยบายการป้องกันประเทศ เป็นต้น

1.2 วิัฒนาการขององค์กรบริหารส่วนตำบล

องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีวิัฒนาการและความเป็นมาเห็นได้ว่ากับ สภาตำบล เหตุที่มีการจัดตั้งองค์กรบริหารส่วนตำบลขึ้นมาใหม่นั้น เนื่องจากรัฐบาลในช่วงเวลา ดังกล่าวมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชนให้มากขึ้น จึงได้มีการณา ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ “สภาตำบล” ที่มีอยู่เดิมเสียใหม่ และได้มีการประกาศใน พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยให้มีการยกฐานะสภาตำบล ที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ นี้เรียกว่า “องค์กรบริหารส่วน ตำบล” ซึ่งเป็นรูปแบบล่าสุด และเป็นหนึ่งในสิรุปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบ ไปด้วย องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล (และสุขาภิบาล) องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา ซึ่งมี อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติสภา ตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 อำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณูปโภค เพื่อ ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนแม่ข่ายต่อนการ กระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นสามารถปฏิบัติตามได้อย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จนั้น ก็คือ รายได้ที่เพียงพอสำหรับ รายจ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่นั่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่การจัดหาบริการสาธารณูปโภค ให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นไปตาม ข้อกำหนดในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับลักษณะและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะแบ่งออกเป็น 4 ประเภทที่สำคัญ คือรายได้ที่ท้องถิ่น จัดหาเอง รายได้ที่รัฐบาลเก็บให้ รายได้ที่รัฐบาลแบ่งให้ และ เงินอุดหนุน หากแบ่งรายได้ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแหล่งที่มา ก็จะแบ่งได้ เป็น 2 แหล่งใหญ่ ๆ คือ รายได้ที่ท้องถิ่น จัดเก็บเอง และรายได้ที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทจะมี โครงสร้างรายได้ที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากลักษณะและอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน รายได้ที่ องค์กรบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ รายได้ภาษี ได้แก่ ภาษีโรงเรือน

และที่ดิน ภายนอกบ้านท้องที่ ภายนอกป้าย อาคารผ่าสัตว์ อาคารรังนกอีแอ่น และรายได้ที่มิใช่ภาษี ได้แก่ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภค รายได้จากการประกอบกิจการพาณิชย์ รายได้เบ็ดเตล็ด ได้กำหนดโครงการสร้างองค์กรขององค์กรบริหารส่วนตำบล ประกอบไปด้วย 3 ส่วนดังนี้(อุดม เหยกิวงศ์. 2545 : 5)

1.2.1 สำนักปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบล

ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานทั่วไป งานธุรการงานพิมพ์ดีด งานการเข้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานการประชุม งานเกี่ยวกับการตราเข็มบังคับตำบล งานนิติการ งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำข้อบังคับ งานงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

1.2.2 ส่วนการคลัง

ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษา เงิน การตรวจสอบ การหักภาษีรายได้หรือการนำส่งภาษี งานเกี่ยวกับการตัดโอนเงินเดือน งานรายเงินคงเหลือประจำวัน งานขออนุมัติเบิกตืปีและขอขยายเวลาเบิกจ่าย งานจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการเงินสะสม งานการจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุณเงิน รายได้ รายจ่าย งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

1.2.3 ส่วนโยธา

ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เจียนแบบถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ฯลฯ งานประมาณการราคาค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานการก่อสร้าง และซ่อมบำรุงทาง อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานควบคุมการก่อสร้าง งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

กล่าวโดยสรุป อบต. เป็นหน่วยงานในระดับท้องถิ่นของสังคมไทย ที่ตอบรับกระแส การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อให้เป็นกลไกเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปักคร่องการบริหารพัฒนาตนเองตามปรัชญาของการปักคร่องตามระบบประชาธิปไตยและการกระจายอำนาจสู่ประชาชน ซึ่งผู้ศึกษาได้นำความรู้ในเรื่องการจัดเก็บภาษีรายได้ของ อบต. ไปใช้สำหรับการวางแผนการบริหารการจัดเก็บภาษี ขององค์กรบริหารส่วนตำบล โพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อไป

2. การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อําเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีการจัดเก็บภาษีจากประชาชน เช่นเดียวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และมีโครงสร้างหรือที่มาของรายได้ในการจัดเก็บภาษี ดังนี้

2.1 โครงสร้างของการจัดเก็บภาษี

โครงสร้างหรือที่มาของรายได้ในการจัดเก็บภาษี ประกอบด้วย

2.1.1 ภาษีที่ห้องคืนจัดเก็บเอง

ภาษีประเภทนี้เป็นภาษีที่กฎหมายกำหนดให้ห้องคืนมีอำนาจในการจัดเก็บเป็นรายได้ของตนเอง ประกอบด้วย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรผ้าสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไปกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2543 ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างและที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างนั้น และในปีที่ผ่านมาได้มีการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้น เช่น ให้เช่า ให้เป็นที่ทำการค้าขาย ที่ไว้สินค้า ที่ประกอบการอุตสาหกรรม ให้ญาติ บิดามารดา บุตร หรือผู้อื่นอาศัย หรือใช้ประกอบกิจการอื่น ๆ เพื่อหารายได้ และไม่เข้าข่ายยกเว้นตามกฎหมาย

1) ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่

1.1) พระราชวังอันเป็นส่วนของแผ่นดิน

1.2) ทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาล หรือราชการและ ทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการของการรถไฟโดยตรง

1.3) ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสากลและโรงพยาบาล โรงพยาบาลชั้น กระทำการที่ไม่ใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในกิจกรรมทางการแพทย์

1.4) ทรัพย์สินซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดียว

หรือเป็นที่อยู่ของสงฆ์

1.5) โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งปิดไว้ตลอดปี และเจ้าของไม่ได้อยู่่อง หรือให้ผู้อื่นอยู่ นอกจากคนเดียวในโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ หรือในที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกัน

1.6) โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติ ที่ผู้เช่าซื้ออยู่อาศัยเอง และไม่ได้ใช้เป็นที่เก็บสินค้าหรือประกอบการอุดสาหกรรม หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้

1.7) โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่่องหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาและซึ่งมิได้ใช้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบการอุดสาหกรรม

2) การเสียภาษี เจ้าของทรัพย์สินต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี (ภ.ร.ค.2) ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตั้งอยู่ภายใต้อนุญาตพันธ์ของทุกปี

3) การคำนวณภาษี การประเมินค่ารายปี และอัตราภาษีภาษีโรงเรียนและที่ดินคิดจากค่ารายปีของทรัพย์สิน ในอัตรา率ขั้น 12.5 ของค่ารายปี

2.1.1.2 ภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากเจ้าของที่ดินตามราคากลางที่ดินและตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ ตาม พ.ร.บ.ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2543 ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ ที่ดินที่เป็นของบุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดายังไหรอนิบุคคลซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือสิทธิครอบครองอยู่ในที่ดินไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน ที่ดินนั้นต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ พื้นที่ดิน และพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำค้าย โดยไม่เป็นที่ดินที่เจ้าของที่ดินได้รับการยกเว้นภาษีหรืออยู่ในเกณฑ์ลดหย่อน

1) ที่ดินที่เจ้าของที่ดินไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

1.1) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวังอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

1.2) ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของรัฐที่ใช้ใน

กิจการของรัฐหรือสาธารณรัฐโดยมิได้หาผลประโยชน์

1.3) ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในกิจการของราชการส่วน

ท้องถิ่นหรือสาธารณรัฐโดยมิได้หาผลประโยชน์

1.4) ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณสุข การศึกษา หรือการศึกษา

สาธารณะ

1.5) ที่ดินที่ใช้เฉพาะค่าสอนกิจศาสนาได้ศาสนานั้น ที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดไม่ว่าจะใช้ประกอบค่าสอนกิจศาสนาได้ศาสนานั้น หรือที่ศาลาเจ้าโดยมิได้หาผลประโยชน์

1.6) ที่ดินที่ใช้เป็นสุสาน หรืออาปนสถานสาธารณโดยมิได้รับ

ประโยชน์ตอบแทน

1.7) ที่ดินที่ใช้ในการรอไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการท่าเรือของรัฐ

หรือใช้เป็นสนามบินของรัฐ

1.8) ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินอยู่

แล้ว

1.9) ที่ดินที่ตั้งขององค์กรสหประชาชาติ ทบวงการช่างนักพิเศษของสหประชาชาติ หรือองค์กรระหว่างประเทศอื่นในเมืองประเทศไทยมีข้อผูกพันให้ยกเว้นตามอนุสัญญาหรือความตกลง

1.10) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของสถานทูตหรือสถานกงสุล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อ กัน

1.11) ที่ดินตามที่กำหนดในกฎหมาย

2) ผู้มีหน้าที่เสียภาษี คู่เป็นเจ้าของที่ดิน ในวันที่ 1 มกราคมของปีใด มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้นระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ยื่นแบบแสดงรายการ (กบท.5) ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ภาษีในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดิน

3) อัตราภาษี

1. อัตราภาษีบำรุงท้องที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

แบ่งเป็น 34 อัตรา

2. ราคาปานกลางที่ดินเกิน ไร่ละ 30,000 บาท ให้เสียภาษีราคา

ปานกลางของที่ดิน 30,000 บาท เสียภาษี 70 บาท

3. ส่วนที่เกิน 30,000 บาท เสียภาษี 10,000 บาท ต่อ 25 บาท

4. ที่ดินที่ประกอบกสิกรรม ประเภทไม้ล้มลุก เสียกึ่งอัตรา หากประกอบกสิกรรมด้วยตนเองเสียไม่เกิน ไร่ละ 5 บาท ที่ดินว่างเปล่า เสียเพิ่ม 1 เท่า

2.1.1.3 ภาษีป้าย ป้ายที่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะแสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัสดุใด ๆ ด้วยอักษรภาพ หรือเครื่องหมาย ที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีใด ๆ

1) ป้ายที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี ได้แก่

1.1) ป้ายที่แสดงไว้ ณ โรงแรมและบริเวณของโรงแรมหรือพนัณ

เพื่อโฆษณาชวนเชิญ

- 1.2) ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้า หรือที่สั่งห่อหุ้มหรือบรรจุสินค้า
 - 1.3) ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว
 - 1.4) ป้ายที่แสดงไว้ที่คุนหรือสัตว์
 - 1.5) ป้ายที่แสดงไว้ภายในอาคารที่ใช้ประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่น หรือภายในอาคาร ซึ่งเป็นที่ร่ำรวย ทั้งนี้ เพื่อหารายได้แต่ละปีมีพื้นที่ไม่เกินที่กำหนด ในกฎกระทรวง(กฎกระทรวง ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2542) กำหนดว่า ต้องเป็นป้ายที่มีพื้นที่ไม่เกินสามตารางเมตรแต่ไม่รวมถึงป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์
 - 1.6) ป้ายของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยระบบบริหารราชการแผ่นดิน
 - 1.7) ป้ายขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล หรือตามกฎหมายว่าด้วยการนี้ ๆ และหน่วยงานที่นำรายได้ส่งรัฐ
 - 1.8) ป้ายของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
 - 1.9) ป้ายของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษาที่แสดงไว้ ณ อาคารหรือบริเวณของโรงเรียนเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษา เอกชนนั้น
 - 1.10) ป้ายของผู้ประกอบการการเกษตร ซึ่งคำผลผลิตอันเกิดจาก การเกษตรของตน
 - 1.11) ป้ายของวัด หรือผู้ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนา หรือการกุศลสาธารณ乜yle="color: #0000ff;">PA
 - 1.12) ป้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ
 - 1.13) ป้ายที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535) ออกตามความใน พ.ร.บ.
- 2) ภายใต้ป้าย พ.ศ. 2510 กำหนดป้ายที่ได้รับการยกเว้นภาย คือ
 - 2.1) ป้ายที่แสดงหรือติดตั้งไว้ที่รอดูนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถบดถนน หรือรถแทรกเตอร์
 - 2.2) ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ล้อเลื่อน
 - 2.3) ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่yanพานะนอกเหนือจาก (1) และ (2) โดยมีพื้นที่ไม่เกินห้าร้อยตารางเมตรต่อหนึ่ง

3) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย ได้แก่

3.1) เจ้าของป้าย

3.2) ในกรณีที่ไม่มีผู้อื่นยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย หรือเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจหาตัวเจ้าของป้ายได้ ให้ถือว่าผู้ครอบครองป้ายนั้นเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย ถ้าไม่อาจหาตัวผู้ครอบครองป้ายนั้นได้ ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินที่ป้ายนั้นติดตั้ง หรือแสดงอยู่เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายตามลำดับ

4) ระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีป้าย

4.1) เจ้าของป้ายที่มีหน้าที่เสียภาษีป้ายต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย

(ก.ป.1) ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

4.2) ในกรณีที่ติดตั้งหรือแสดงป้ายภายหลังเดือนมีนาคม หรือติดตั้งหรือแสดงป้ายใหม่แทนป้ายเดิม หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขอันเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีป้ายเพิ่ม ให้เจ้าของป้ายยื่นแบบแสดงรายการภาษีใน 15 วัน นับแต่วันติดตั้งหรือแสดงป้าย หรือนับแต่วันที่เปลี่ยนแปลงแก้ไข

5) อัตราภาษีป้าย

5.1) ป้ายอักษรไทยล้วน อัตรา 3 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร

5.2) ป้ายที่มีอักษรไทยปนอักษรต่างประเทศ และหรือปนกับภาพหรือเครื่องหมายอื่น ให้คิดอัตรา 20 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร

5.3) ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย หรือป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วนหรือหักหนดอยู่ได้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ ให้คิด 40 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร ป้ายใดเมื่อคำนวณแล้ว เป็นค่าภาษีต้องเสียต่ำกว่า 200 บาท ให้เสีย 200 บาท ป้ายไม่ว่าจะมีรูปร่างหรือลักษณะอย่างไร ให้คำนวณเพื่อที่ป้าย ดังนี้

1. ป้ายที่มีขอบเขตกำหนดได้ให้อาส่วนที่กว้างที่สุด คูณด้วยส่วนยาว

ที่สุดของขอบป้ายเป็นตารางเซนติเมตร

2. ป้ายที่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้ถือว่า ตัวอักษร ภาพ หรือ

เครื่องหมายที่อยู่ริมสุดเป็นขอบเขตสำหรับกำหนดส่วนกว้างที่สุดและยาวที่สุดแล้วคำนวณ

ตามข้อ 1

2.1.1.4 อากรมาสัตว์ อากรมาสัตว์เป็นการจัดเก็บตาม พ.ร.บ.ควบคุมการมาสัตว์ และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นรายได้ของท้องถิ่น รวมถึงรายได้อันเกิดจากการมาสัตว์ด้วย ได้แก่ ค่าธรรมเนียมโรงมาสัตว์ โรงพักสัตว์ ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตตั้งโรงมาสัตว์ โรงพักสัตว์และการมาสัตว์ และค่าธรรมเนียมใบแทนใบอนุญาต

2.1.2 ภายนอกที่รัฐจัดเก็บและแบ่งให้ห้องอินบາงส่วน

ภายนอกที่น้ำเงินครึ่งเรียกว่า ภายนอกที่รัฐจัดเก็บเพิ่มเติมให้ห้องถัง เป็นภายนอกที่มีกฎหมายให้อำนาจจัดเก็บเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นรายได้ห้องถัง โดยแยกได้ 2 ลักษณะ คือ

2.1.2.1) กฎหมายให้อำนาจห้องถังในการออกข้อกำหนดอัตราภัยเพื่อเรียกเก็บค่าห้องถังเพิ่มขึ้นเป็นรายได้ของห้องถัง ได้แก่ ภายนอกค่าเพิ่ม และภัยธุรกิจเฉพาะ

2.1.2.2) กำหนดอัตราไว้ตามกฎหมายให้หน่วยงานที่จัดเก็บภายนอน ฯ จัดเก็บเพิ่มขึ้นตามอัตราที่กำหนดเพื่อเป็นรายได้ห้องถัง ได้แก่ ภัยสุรา ภัยสรรพสามิต และภัยการพนันสำหรับการจัดเก็บภัยประเภทนี้ ห้องถัง ได้มอบให้หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภัยนั้น ๆ จัดเก็บแทน ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บให้หักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บรายได้ ตามอัตราที่กฎหมายกำหนด ปัจจุบันกำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 3 ของภัยที่จัดเก็บได้

1) ภัยมูลค่าเพิ่ม ภัยมูลค่าเพิ่มและภัยธุรกิจเฉพาะเป็นภัยที่ กรมสรรพากรจัดเก็บจากผู้ประกอบ การจดทะเบียนหรือผู้นำเข้าจากการขายสินค้าการให้บริการ และการนำเข้าสินค้า หรือบริการทั่วไปจากต่างประเทศในอัตราร้อยละ 6.3 สำหรับการขายสินค้า หรือการให้บริการทุกประเภทรวมทั้งการนำเข้าหรือในอัตราร้อยละ 6.3 สำหรับการขายสินค้าหรือ การให้บริการในราชอาณาจักรของผู้ประกอบการที่มีรายรับเกิน 6,000,000 บาท แต่ไม่เกิน 1,200,000 บาท ต่อปี

2) ภัยธุรกิจเฉพาะ ภัยธุรกิจเฉพาะเป็นภัยที่จัดเก็บจากผู้ประกอบกิจการธนาคาร การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจคริตฟองซิเออร์ ในอัตราร้อยละ 3 ของยอดรายรับประจำปี ที่จัดเก็บในอัตราร้อยละ 2.5 การประกอบกิจการโดยปกติเมืองธนาคาร ที่จัดเก็บในอัตราร้อยละ 0.1 ภัยธุรกิจเฉพาะที่จัดเก็บได้นำส่งเข้าเป็นรายได้แผ่นดิน การจัดเก็บภัยมูลค่าเพิ่ม อัตราร้อยละ 0.1 ภัยธุรกิจเฉพาะที่เป็นของห้องถังห้องถังน้อมให้กรมสรรพากรจัดเก็บแทนโดยเสียค่าใช้จ่าย และภัยธุรกิจเฉพาะที่เป็นของห้องถังห้องถังน้อมให้กรมสรรพากรจัดเก็บโดยเสียค่าใช้จ่าย ให้กรมสรรพากรในอัตราไม่เกินร้อยละ 5 ของภัยมูลค่าเพิ่มและภัยธุรกิจเฉพาะที่จัดเก็บได้

3) ภัยสุรา ภัยสุราเป็นภัยที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บตาม พ.ร.บ. สุรา พ.ศ. 2493 โดยจัดเก็บจากผู้รับใบอนุญาตทำสุรา นอกจากใช้ในบ้านเรือน และผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร ภัยที่จัดเก็บได้นำส่งเข้าเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด

4) ภัยสรรพสามิต ภัยสรรพสามิตเป็นภัยที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ ตาม พ.ร.บ. ภัยสรรพสามิต พ.ศ. 2527 และพระราชบัญญัติเพิ่มอัตราภัยสรรพสามิตเพื่อนำไปจัดสรรให้แก่ห้องถัง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 ได้เพิ่มอัตราภัยสรรพสามิตที่เก็บจากน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันจากร้อยละ 1 ของภัยเป็นร้อยละ 10 ของภัย เมื่อมีการนำภัยมูลค่าเพิ่มมาใช้แทน

ภายใต้ภาระที่ต้องดูแลสุขภาพ จึงได้มีการปรับปรุงสินค้าที่จัดเก็บตาม พ.ร.บ.ภาษีสรรพากร พ.ศ. 2527 จากเดิมที่เก็บจากสินค้า 7 ประเภท เป็นการจัดเก็บจากสินค้า ได้แก่ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน เครื่องคืน เครื่องไฟฟ้า แก้ว และเครื่องแก้ว รถเข็น ผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอางและสินค้าอื่น ๆ และสถานบริการ จึงได้มีการปรับอัตราภาษีสรรพากร เพื่อนำไปจัดสรรให้ห้องถ่าย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 เป็นร้อยละ 10 ของภาษีทุกประเภทสินค้า

5) ภาษีการพนัน ภาษีการพนันเป็นภาษีที่จัดเก็บตาม พ.ร.บ.

การพนัน พ.ศ. 2475 ภาษีที่จัดเก็บได้นำส่งเข้าเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด โดยเก็บจากผู้รับใบอนุญาตการเล่นการพนัน

2.1.3 ภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ห้องถ่ายทั้งจำนวน

ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน สำหรับองค์กรบริหารส่วนตำบล นอกเหนือจากรายได้ที่กล่าวมาข้างต้นขึ้นอยู่กับจำนวนที่ห้องถ่าย ได้แก่

2.1.3.1) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับ

อสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่คุ้น

2.1.3.2) รายได้จากการรับประทานชาติ ได้แก่ อาการรั้งกวนมาก่อน

ค่าธรรมเนียมนำคาด ค่าภาคหลวงแร่ และค่าธรรมเนียมป่าไม้ เงินอากรประทานบัตร ในอนุญาตและอาชญาบัตรการประมง ค่าภาคหลวงป่าไม้ และค่าภาคหลวงป่าต่อเดือน

2.1.3.3) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทกายนแห่งชาติ จากนโยบายรัฐบาลในการมุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่ห้องถ่าย ให้ห้องถ่ายพัฒนาเองให้มีฐานะการค้าที่มั่นคง สามารถยืดหยุ่นได้ด้วยตนเอง การจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน รัฐบาลจึงต้องลดรายจ่ายและส่งผลต่อเงินอุดหนุนที่ให้แก่ห้องถ่าย เมื่อ

ภาระการณ์ปีนี้ ห้องถ่ายจำเป็นต้องปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดเก็บภาษี ห้องถ่ายและห้องถ่ายทุกแห่งประสบปัญหารือการมีรายได้จำนวนจำกัดไม่เพียงพอ กับภาระที่ต้องจัดบริการสาธารณูปโภคให้แก่ประชาชน แม้ห้องถ่ายไม่อาจขจัดปัญหาดังกล่าวให้หมดสิ้นลงได้ แต่ก็สามารถจัดการมิให้เป็นปัญหาวิกฤตได้ ถ้าเพียงแต่ห้องถ่ายจะค้นหาโอกาสและทางเลือกในการพัฒนา自己ให้เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคมในห้องถ่ายนั้น ๆ และเริ่มต้นพัฒนา自己ให้เป็นการศึกษา โอกาสและทางเลือกในการพัฒนาเหล่ารายได้จากห้องถ่ายของตนเองมากนัก ไม่ว่าจะเป็นแหล่งรายได้ที่จัดเก็บอยู่แล้วในปัจจุบัน หรือแหล่งรายได้ใหม่ ๆ ที่มีโอกาสพัฒนาให้เป็นแหล่งรายได้หลักของห้องถ่ายในอนาคต

2.1.4 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าปรับ

2.1.5 รายได้จากการพัฒนาสิน

2.1.6 รายได้จากการสำรวจป่าไม้และการพาณิชย์

2.1.7 รายได้เบ็ดเตล็ด เช่น เงินอุทิศ เป็นต้น

2.1.8 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

2.1.9 เงินกู้

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาเอกสารข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาทราบว่าการจัดเก็บภาษีต้องมีความชัดเจนแน่นอน ในวิธีการจัดการจัดเก็บภาษี ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรผ้าสัตว์ และภาษีที่รัฐจัดเก็บและแบ่งให้ท้องถิ่นบางส่วนการจัดเก็บภาษีในระดับท้องถิ่นจะมีระเบียบเฉพาะท้องถิ่นนั้น ซึ่งผู้ศึกษาสามารถนำแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเก็บภาษีของภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีโรงเรือนดังกล่าวมาปรับใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ โดยการเก็บภาษีนี้จะมีผลต่อรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยตรง

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร

1. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

โดยทั่วไปการให้นิยามของคำว่า “ประสิทธิภาพ (Efficiency)” เป็นคำสามัญที่นิยมใช้ในความหมายของลักษณะ “ทำงานดี” การทำงานมีประสิทธิภาพ ก็คือ การทำงานดี แต่ความหมายในทางเศรษฐศาสตร์แล้ว “ประสิทธิภาพ” หมายถึง การสามารถบรรลุเป้าหมายให้ได้มากที่สุด เมื่อกำหนดระดับค่าใช้จ่ายมาให้แล้ว หรือการสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุด

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร คือ การจัดเก็บภาษีให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือไม่มีการรั่วไหล การจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพย่อมจะมีผลทางด้านต่าง ๆ เช่น สนับสนุนให้ระบบภาษีมีความเป็นธรรม รัฐมีรายได้มากขึ้น การจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเสมือนเป็นการใช้ปัจจัยการผลิต หรือทรัพยากรอย่างหนึ่ง โดยต้องเสียค่าใช้จ่าย ซึ่งถ้าใช้จ่ายมากเกินไปก็อาจได้รับประโยชน์น้อยกว่า เมื่อเทียบกับกรณีที่นำนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ดังนั้น การที่จะถือว่าการจัดเก็บภาษีอากรมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น จำเป็นต้องมีเครื่องชี้ (Indicator) หรือมาตรฐานที่กำหนดขึ้น อย่างไรก็ตาม บรรคนักเศรษฐศาสตร์หรือบรรดาผู้ที่อยู่ในแวดวงภาษียังไม่สามารถตกลงกันได้ว่าเครื่องชี้วัดประสิทธิภาพนั้นควรจะเป็นอย่างไร มีความหมายแค่ไหน ใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด แต่

เครื่องซึ่งที่พ่อจะเป็นที่ยอมรับกันและนิยมใช้หรือกำหนดประเพณีในการจัดเก็บภาษีอากรนั้น มี 3 วิธี ดังนี้ (เกริกเกียรติ พิพัตรเสรีธรรม. 2552 : 70)

1. วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Cost of collection) อดัม สมิธ ถือหลักว่า การจัดเก็บภาษีที่ดี ควรถือหลักประหยัด โดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำ ไม่ใช่เก็บภาษีได้มาก แต่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีก็มากด้วย เช่นนี้อาจทำให้เงินรายได้ภาษีอากรเหลือน้อยลง
2. วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ (Actual yields VS potential Yields) ตามวิธีนี้ คำนวณว่าในการเก็บภาษีแต่ละประเภท ต้องจัดเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยควรได้รายได้เท่าๆ กัน แล้วเปรียบเทียบรายได้ที่จะได้จริงของภาษีประเภทนั้น ๆ กับรายได้ที่ควรจะได้จะทำให้รู้ว่าการบริหารการจัดเก็บภาษีนั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
3. วัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance cost) วิธีนี้จะขึ้นหลักว่าภาษีอากรที่ดี มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง ควรเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำ กล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความแจ้งชัดสะดวกแก่ผู้เสียภาษีที่จะปฏิบัติตาม

1.1 ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

การบริหารจัดเก็บภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้รายได้ภาษีอากรเต็มเม็ดเต็มหน่วย และลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีภาษีให้น้อยลง ดังนั้น ควรพิจารณาถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดความมีประสิทธิภาพว่า ประกอบด้วยอะไรบ้าง การจัดเก็บภาษีอากรจะมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นเครื่องกำหนดประสิทธิภาพ 6 ประการ ดังนี้ (เกริกเกียรติ พิพัตรเสรีธรรม. 2552 : 71)

1.1.1 ความสำนึกในหน้าที่และทัศนคติที่ต่อการเสียภาษีอากรของผู้เสียภาษี

1.1.2 ลักษณะของกฎหมายภาษีอากรต้องง่ายและสะดวกต่อการประเมินภาษีของผู้เสียภาษี

1.1.3 ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากรต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน

และให้บริการแก่ผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี

1.1.4 บรรษัทภคที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร สร้างบรรษัทภคให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น โดยผู้นำ หรือผู้บุญริหารองค์กร สามารถลงมือดำเนินการด้านธุรกิจจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้เป็นอย่างมากแก่ผู้เสียภาษีทั่วไป พยายามมิให้มีการหลบเลี่ยงภาษี (Tax Evasion) เพราะการหลบเลี่ยงภาษีเป็นช่องทางของความไม่เป็นธรรมใน

การจัดเก็บภาษี และมีส่วนทำให้ผู้เสียภาษีถูกต้องอยู่แล้วเกิดความท้อแท้และไม่มีกำลังใจใน การเสียภาษี

1.1.5 โครงสร้างภาษีอากร ถือว่ามีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นสิ่งอื้อ Ferdowsi ในเรื่อง ความสะดวกและเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติ ทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษีและก่อให้เกิดความเป็นธรรม เมื่อภาษีอากรมีโครงสร้างที่ดี โดยเฉพาะการลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บ หรือที่เรียกว่าการภาษี ทับถมทวี (Cascading Effect) อันจะมีผลให้ภาระภาษีเหมาะสมสมอยู่ในวิสัยที่ผู้เสียภาษีรับได้ และ ส่งผลขึ้นสู่ท้ายคือ ลดการเลี้ยงภาษีให้น้อยลง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บอีกด้วย

1.1.6 ฐานข้อมูล ข้อมูลผู้เสียภาษีที่องค์จัดระบบที่เป็นปัจจุบันตลอดเวลา เนื่องจาก ข้อมูลผู้เสียภาษีจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอด ดังนั้น เจ้าหน้าที่งานผู้จัดเก็บต้องปรับปรุง หมั่นสำรวจ ตรวจสอบตลอด

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (2543 : 2) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บ รายได้ของท้องถิ่นไว้ดังนี้

1.2.1 รายได้ท้องถิ่น

จากการที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ส่งผลให้ การกระจายรายได้ให้ท้องถิ่นมีลักษณะคือ รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดและแบ่งว่ารายได้ประเภทใดบ้าง ที่ให้เป็นของท้องถิ่นและรายได้ประเภทใดบ้างที่ยังคงเป็นของรัฐบาลกลาง โดยกำหนดในรูปแบบ ของกฎหมายทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติถือว่า กฎหมายท้องถิ่น ประกาศกระทรวง รวมถึง ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ การกำหนดรายได้ให้ท้องถิ่นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิเช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย ฐานะทางการคลังของรัฐบาล ความพร้อมและศักยภาพของ ท้องถิ่นในการเรียกเก็บรายได้ รวมทั้งปัจจัยทางด้านการเมือง

1.2.2 ลักษณะการเก็บภาษีอากรที่ดี

รัฐธรรมนูญเก็บทุกชนบัณฑุณฑุติให้ประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากร ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในการบัญญัติกฎหมายภาษีอากรที่ดีนี้มีหลักการบางประการที่ควรคำนึง เพื่อให้ประชาชนมีความสมัครใจในการเสียภาษีอากรและให้กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ภาษีอากรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1.2.2.1 มีความเป็นธรรม ประชาชนควรมีหน้าที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาล โดย พิจารณาถึงความสามารถในการเสียภาษีอากรของประชาชนแต่ละคนประกอบกับการพิจารณาถึง ผลประโยชน์ที่ประชาชนแต่ละคนได้รับเนื่องจากการคุ้มครองของรัฐบาล

1.2.2.2 มีความแน่นอนและชัดเจน ประชาชนสามารถเข้าใจความหมายได้โดยง่าย และเป็นการป้องกันมิให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

1.2.2.3 มีความสะดวก วิธีการและกำหนดเวลาในการเสียภาษีอากรควรต้องคำนึงถึงความสะดวกของผู้เสียภาษีอากร

1.2.2.4 มีประสิทธิภาพ ประหยัดรายจ่ายทั้งของผู้จัดเก็บและผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรทำให้หักเก็บภาษีอากรได้มากโดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด

1.2.2.5 มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ พยายามไม่ให้การเก็บภาษีอากรมีผลกระทบต่อการทำงานของกลไกตลาด หรือมีผลกระทบน้อยที่สุด

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร เป็นการจัดเก็บภาษีให้ได้ทั้งหมด และต้องไม่มีการรั่วไหล ประสิทธิภาพดังกล่าวเนี้ยต้องสามารถวัดได้จากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ วัดจากรายได้ที่เก็บ ได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ และวัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีในการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งนี้ยังมีปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษารั้งนี้โดยนำมาทำหนดเป็นตัวแปรกลุ่มที่ 2 ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ความสำนึกในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี

ความสำนึกในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร กล่าวคือ ประชาชนซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่การกำหนดกฎหมาย ความสำนึกในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีอากรอันเนื่องมาจากมีในการชำระภาษี รวมมีความสำนึกในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีอากรอันเนื่องมาจากมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและประโยชน์ของการเสียภาษีอนุสรณ์ ธรรมใจ (2549 : 1-2) ได้กล่าวถึงความสำนึกในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี ดังนี้

2.1 การเสียภาษีที่ถูกต้องเป็นหน้าที่ของพลเมือง ทุกคนก็มีสิทธิอย่างสมบูรณ์ใน การบริหารจัดการภาษี ภายใต้กรอบของกฎหมาย และถูกต้องตามหลักจริยธรรม เพื่อให้มีภาระน้อยลง จะได้นำเงินไปใช้จ่ายให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวมหากกฎหมายระบุว่า ให้ต้องเสียภาษีก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ได้ระบุเอาไว้ว่า ไม่ต้องเสียภาษีก็ไม่มีเหตุอันใดที่ต้องเสีย ยกเว้นว่าเป็นบุคคลสาธารณะที่ต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างในทุกเรื่อง ต้องไม่เออเปรียบสังคม หากไม่ได้มีพฤติกรรมเอาเปรียบลัง侃 ก็ซึ่งจะให้ชัดเจนเพื่อก่อความเข้าใจอันดี หากมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมการกระทำการเป็นเครื่องส่อเจตนาจะซึ่งจะย่อตัวไปก็อาจไม่ได้เกิด

ประโยชน์มากนัก สังคมหลายประเทศมีปัญหาธรรมชาตินาด ໄลเรย์นาตั้งแต่ระดับสังคมการเมืองยังสังคมของผู้คนในภาคธุรกิจ หรือแม้กระทั้งองค์กรภาคประชาชน

2.2 ถกยละเอียดสังคมไทยในการเสียภาษี สังคมไทยจะเคราะห์ "เงินตรา" และ "อำนาจ" ทุกคนกีเสียงทางสังสิ่งนี้ โดยไม่สนใจวิธีการว่าได้มาด้วยวิธีการใด จนกระทั้งสิ่งเหล่านี้กลับเป็นทัศนคติ บรรทัดฐานและความเชื่อ พร้อมเสียงทางความมั่งคงอำนาจ โดยไม่สนใจจริยธรรม เอาเบรี่ยนผู้ที่อ่อนต้อยกกว่าความฉลาดแแก้มโกร เมื่อความคิดนี้เกิดล้าและเติบโตในสังคม คนดีจะกลับเป็นคนโง่ ในขณะที่คนดีขอให้รับการยกย่องว่า มีชั้นเริ่งที่เหนือชั้นเยี่ยมคนฉลาด คนที่ประกอบกิจกรรมไปตรงมา ไม่มีค่าน้ำร้อนน้ำชา ไม่มีใต้ดิน ไม่มีเดินสาย ไม่เคยได้งาน และไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ตามความสามารถ ก็จะทำให้คนดีๆ องค์กรดีๆ ขาดกำลังใจในที่สุด

การสร้างธรรมชาตินาด ไม่สามารถสร้างด้วยคำพูด แต่ต้องทำให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ ด้วยการกระทำ ที่หนักแน่นกว่าคำพูดมาก ต้องส่งสัญญาณอย่างชัดเจนจากชนชั้นนำในสังคมไทย และต้องอย่าลืมว่า จริยธรรมและคุณธรรมนั้นเป็นนามธรรมที่มองไม่เห็น แต่มีพลานุภาพที่พลิกประเทศาได้ดีที่สุด ประเทศไทยมีภาคธุรกิจที่มีธรรมาภิบาลเข้มแข็งแล้วในระยะยาวก็จะมีต้นทุนทางการเงินและต้นทุนในการดำเนินงานที่ต่ำลง เพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันในตลาดโลก มีโอกาสในการเสียงทางพันธมิตรทางธุรกิจและเข้าสู่ตลาดทุนโลกได้ง่ายกว่า

2.3 มาตรการในการลดหย่อนภาษี รัฐได้มีมาตรการหรืออนนโยบายในการเปิดโอกาสให้ประชาชนลดหย่อนภาษีได้ในรูปแบบ ต่างๆ เช่น หักลดหย่อนกรณีภัยเงินซื้อบ้าน หักลดหย่อนกรณีซื้อน้ำประปา (ส่งเสริมให้มีการออมเงินระยะยาวผ่านกองทุนรวม และยังทำให้เกิดการพัฒนาตลาดเงินตลาดทุน) หักลดหย่อนกรณีซื้อประกันชีวิต (ส่งเสริมการออมเงินผ่านระบบประกันชีวิตและช่วยกระตุ้นให้อุตสาหกรรมประกัน เติบโต) หรือการยกเว้นภาษีเงินได้ให้กับบุคคลผู้มีรายได้น้อยก็ต้องการให้เกิดความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ การที่รัฐจะมีรายรับภาษีลดลงจากการลดหย่อนภาษีได้เป็นเรื่องเสียหายแต่อย่างใด เพราะค่าใช้จ่ายที่นำไปลดหย่อนเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไปเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของประชาชน และเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมรวมทั้งสร้างระบบการออมระยะยาว

การพิจารณาฐานภาษีของภาษีรายได้บุคคลธรรมดากะบบว่า ยังค่อนข้างแคบ เพราะคนจำนวนไม่น้อย อาจจะยังหลีกเลี่ยงภาษี การเติบโตทางเศรษฐกิจไม่กระจายไปยังคนส่วนใหญ่ของประเทศไทย อาจเนื่องมาจากคนส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีฐานรายได้ที่ไม่สูงนักมีจำนวนผู้เสียภาษีในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากะบบ 6 ล้านรายเท่านั้น บุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่า 80,000

บทต่อไปน่ากว่าครึ่งหนึ่งของระบบผู้เสียภาษีเงินได้ส่วนบุคคลทั้งหมด คนที่มีรายได้มากกว่า 1 ล้านบาท มีเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ของทั้งระบบ ส่วนมากชนชั้นกลาง เป็นกลุ่มคนที่แบกรับภาระหนักที่สุด เรื่องนี้ควรมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะเป็นปัญหาความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุด และขณะนี้ชั้นชั้นเศรษฐีจำนวนหนึ่งยังคงเอาเปรียบสังคมด้วยการมีพุทธิกรรมล้มบันฟูกโดยมีการยกขั้นเทพรัฐบาลไม่ไว้ในที่อื่นซึ่งไม่สามารถตรวจสอบได้ เช่น โอนไปไว้ในต่างประเทศ หรือรื้นอย่ากับเมียเพื่อจะได้ไม่ต้องเสียทรัพย์สินอันมีอยู่กับเมียนั้นให้หนี้ที่นี่เมื่อล้มละลายไปแล้ว ก็ยังมีเงินทองของใช้อยู่เหลือเพื่อกู้หน่ายก็ไม่สามารถจะเอาโทษของการกระทำเช่นนี้ได้ และหลักเลี้ยงการชำระภาระภาษี เช่น ภาระที่คิด ภาระที่รอดค ภาระที่ต้องเสียเพิ่มขึ้น ในส่วนของภาระที่คิดนั้น กระบวนการดำเนินการใช้ก่อให้เกิดความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ในส่วนของภาระที่ต้องปรับเปลี่ยน ต้องปรับเปลี่ยนและมีประสิทธิภาพ ภาระที่คิดที่จะให้เกิดการกระจายปัจจัยการผลิตประเภทที่คิด ต้องไปรังสรรคกุมและมีประสิทธิภาพ โดยสรุปประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องมีความสำนึกรักในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี ซึ่งอาจเป็นหน้าที่ของภาครัฐที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความสำนึกรักกันระหว่างประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนและประโภช์ของการเสียภาษี แต่ระบบของสังคมไทยในด้านต่าง ๆ ยังเป็นปัญหาต่อการจัดเก็บภาษี ผู้เสียภาษีจึงได้นำแนวความคิดเรื่องความสำนึกรักในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีมาปรับใช้เป็นกรอบแนวคิดของการศึกษาโดยกำหนดขึ้นเป็นตัวแปรกลุ่มที่ 2 เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะทำให้ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเกิดความสำนึกรักในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีในเขตพื้นที่ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กำหนดขึ้น ได้แก่ ภาระนำรุ่งห้องที่ ภาระนำรุ่งห้องที่ 3 รายละเอียดดังนี้ (ขร stanupann. 2533 : 21-28)

3.1 ภาระนำรุ่งห้องที่

หมายถึง ภาระที่จัดเก็บจากเจ้าของที่ดินตามราคากลางที่คิดและตามบัญชี อัตราภาษีนำรุ่งห้องที่ ตาม พ.ร.บ.ภาษีนำรุงห้องที่ พ.ศ. 2508 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2543 ที่คิดที่ต้องเสียภาษีนำรุงห้องที่ ได้แก่ ที่ดินที่เป็นของบุคคลหรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะ

เป็นบุคคลธรรมดายังไงนิบุคคลซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือสิทธิครอบครองอยู่ในที่ดินไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน ที่ดินนั้นต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ พื้นที่ดิน และพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือ มีน้ำด้วย โดยไม่เป็นที่ดินที่เจ้าของที่ดินได้รับการยกเว้นภาษีหรืออยู่ในเกณฑ์ลดหย่อน

3.1.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีคือผู้เป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ 1 มกราคมของปีใด มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้น

3.1.2 ระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีให้เจ้าของที่ดิน ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ยื่นแบบแสดงรายการ (กบท.5) ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ภายในเดือน มกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดิน

3.1.3 อัตราภาษีบำรุงท้องที่

3.1.3.1 อัตราภาษีบำรุงท้องที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ แบ่งเป็น 34 อัตรา

3.1.3.2 ราคาปานกลางที่ดินเกินไว้ละ 30,000 บาท ให้เสียภาษีราคาปานกลางของที่ดิน 30,000 บาท เสียภาษี 70 บาท

3.1.3.3 ส่วนที่เกิน 30,000 บาท เสียภาษี 10,000 บาท ต่อ 25 บาท

3.1.3.4 ที่ดินที่ประกอบกิจกรรม ประเภทไม้มีล้มลุก เสียกึ่งอัตรา หากประกอบกิจกรรมด้วยตนเองเสียไม่เกินไว้ละ 5 บาท ที่ดินว่างเปล่า เสียเพิ่ม 1 เท่า

3.1.4 การคำนวณภาษีบำรุงท้องที่

ภาษีบำรุงท้องที่ คำนวณจากราคาปานกลางของที่ดินที่คณะกรรมการตีราคากลางที่ดินที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีคุณกับอัตราภาษี

เนื้อที่ดินเพื่อคำนวณภาษี (ไร่) = เนื้อที่ถือครอง - เนื้อที่เกณฑ์ลดหย่อน

ค่าภาษีต่อไร่ = ตามบัญชีอัตราภาษีฯ ท้าย พ.ร.บ.ฯ

3.1.5 หลักฐานที่ใช้ประกอบในการเสียภาษี

3.1.5.1 บัตรประจำตัวประชาชน

3.1.5.2 สำเนาทะเบียนบ้าน

3.1.5.3 หนังสือรับรองห้างหุ้นส่วนบริษัท

3.1.5.4 หลักฐานที่แสดงถึงการเป็นเจ้าของที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.3

3.1.5.5 ในสิ่งที่รับเงินค่าภาษีครั้งสุดท้าย (ถ้ามี)

3.1.5.6 หนังสือมอบอำนาจกรณีที่ให้ผู้อื่นมาทำการแทน

กรณีที่เป็นการเสียภาษีในปีที่ไม่ใช้ปีที่ยื่นแบบ กบท. 5 ให้นำ กบท.5 ท่อนที่มีอยู่ให้เจ้าของที่ดิน หรือใบเสร็จรับเงินค่าภาษีครั้งสุดท้ายมาด้วย

3.1.6 ขั้นตอนในการติดต่อขอชำระภาษี

3.1.6.1 การยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน กรณีผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ 1

มกราคม ของปีที่มีการตีราคากำไรก่อนการที่ดิน

1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือเจ้าของที่ดินยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน

(กบพ.5) พร้อมด้วยหลักฐานที่ต้องใช้ต่อเจ้าหน้าที่พนักงานประเมินภาษีในเดือนมกราคมของปีที่มีการประเมินราคาปานกลางของที่ดิน

2) เจ้าพนักงานประเมินจะทำการตรวจสอบและคำนวณค่าภาษีแล้วแจ้งการประเมิน (กบพ.9หรือ กบพ.10) ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือเจ้าของที่ดินทราบว่าจะต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเงินเท่าใดภายในเดือนมีนาคม

3) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือเจ้าของที่ดินจะต้องเสียภาษีภายในเดือนเมษายนของทุกปี เว้นแต่กรณีได้รับใบแจ้งการประเมินหลังเดือนมีนาคม ต้องชำระภาษีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

3.1.6.2 การยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน กรณีเป็นเจ้าของที่ดินรายใหม่หรือ

จำนวนเนื้อที่ดินเดิมเปลี่ยนแปลงไป

1) เจ้าของที่ดินที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนเนื้อที่ดินหรือเป็นผู้ได้รับโอนที่ดินชื่นใหม่ ต้องมายื่นแบบแสดงรายการที่ดินหรือยื่นคำร้องขอเปลี่ยนแปลงจำนวนเนื้อที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมินภาษีในกำหนด 30 วัน นับแต่วันได้รับโอนหรือมีการเปลี่ยนแปลงโดยใช้แบบ กบพ.5 หรือ กบพ.8 แล้วแต่กรณี

2) เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับแบบแล้ว จะออกใบรับไว้ให้เป็นหลักฐาน

3) เจ้าพนักงานประเมินจะแจ้งให้เจ้าของที่ดินทราบว่าจะต้องเสียภาษี

ในปีต่อไปจำนวนเท่าใด

3.1.6.3 การยื่นแบบแสดงรายการที่ดินกรณีเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอันเป็นเหตุให้การลดหย่อนเปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุอย่างอื่นทำให้อัตราภาษีบำรุงท้องที่เปลี่ยนแปลงไป

1) เจ้าของที่ดินยื่นคำร้องตามแบบ กบพ.8 พร้อมด้วยหลักฐาน

ที่ต้องใช้ต่อเจ้าพนักงานประเมินภาษีใน 30 วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

2) เจ้าพนักงานประเมินจะออกใบรับให้

3) เจ้าพนักงานประเมินจะแจ้งให้เจ้าของที่ดินทราบว่าจะต้องเสียภาษี

ในปีต่อไปจำนวนเท่าใด

4) การขอชำระภาษีบำรุงท้องที่ในปีถัดไปจากปีที่มีการประเมินราคา

ปานกลางของที่ดินให้ผู้รับประเมินนำไปเสริจรับเงินของปีก่อนพร้อมกับเงินไปชำระภัยในเดือนเมษายนของทุกปีเงินเพิ่ม

3.1.7 เจ้าของที่ดินผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ต้องเสียเงินเพิ่มในการณ์และอัตราดังต่อไปนี้

3.1.7.1 ไม่ขึ้นแบบแสดงรายการที่ดินภัยในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 10 ของค่าภาษีบำรุงท้องที่เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้ขึ้นแบบแสดงรายการที่ดินก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินจะได้แจ้งให้ทราบถึงการลงทะเบียนนั้น ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 5 ของค่าภาษีบำรุงท้องที่

3.1.7.2 ขึ้นแบบแสดงรายการที่ดินโดยไม่ถูกต้องทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดลง ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 10 ของค่าภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม เว้นแต่กรณีเจ้าของที่ดินได้มा�ข้อแก้ไขแบบแสดงรายการที่ดินให้ถูกต้องก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมิน

3.1.7.3 ที่เขตแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินไม่ถูกต้องต่อเจ้าพนักงานสำรวจ โดยทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลงให้เสียเงินเพิ่มอีก 1 เท่า ของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม

3.1.7.4 ไม่ชำระภัยบำรุงท้องที่ภัยในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 24 ต่อปีของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน และไม่นำเงินเพิ่มตาม ข้อ 1 - ข้อ 4 มารวมคำนวณด้วย

3.1.8 บทกำหนดโทษ

3.1.8.1 ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลอกเลี้ยงหรือพยายามหลอกล่ำยกการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน 6 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.1.8.2 ผู้ใดคงใจไม่มาหรือบ่อนชี้เขต หรือไม่ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดิน ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.1.8.3 ผู้ใดขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการสำรวจเนื้อที่ดิน หรือปฏิบัติหน้าที่เพื่อการเร่งรัดภัยบำรุงท้องที่ถ่างชำระหรือขัดขวางเจ้าพนักงานประเมินในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.1.8.4 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งให้นำให้ถ้อยคำหรือส่งบัญชีหรือเอกสารมาตรวจสอบ หรือสั่งให้ปฏิบัติการเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดภัยบำรุงท้องที่

ค้างชำระ หรือไม่น่าให้เสียค่า หรือไม่ส่งเอกสารอันควรแก่เรื่องมาแสดงตามหนังสือเรียก ต้องระหว่างโทยจำกุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือหักจำทั้งปรับ

3.1.9 การลดหย่อน/การยกเว้น/การลดภาษี การลดหย่อนภาษี มาตรา 22 บุคคล

ธรรมดานี้เป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวกันหรือหลายแปลงที่อยู่ในจังหวัดเดียวกันและใช้ที่ดินนั้น เป็นที่อยู่อาศัยของตน หรือประกอบกิจกรรมของตน ให้ลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตาม กฎหมาย ดังต่อไปนี้

3.1.9.1 เขตองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ให้ลดหย่อน 3 - 5 %

3.1.9.2 เขตเทศบาลตำบลหรือเขตสุขาภิบาล ให้ลดหย่อน 200-400 ตารางวา

3.1.9.3 เขตเทศบาลอื่นนอกจากเขตเทศบาลตำบลและเขตเมืองพัทaya ให้

ลดหย่อน 50 - 100 ตารางวา

3.1.9.4 ที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ลดหย่อน ดังต่อไปนี้

1) ท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นมาก ให้ลดหย่อน 50 - 100 ตารางวา

2) ท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นปานกลาง ให้ลดหย่อน 100 ตารางวา-1 %

3) ท้องที่ชนบท ให้ลดหย่อน 3 - 5 %

3.1.10 บุคคลธรรมดายกเว้นเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้ได้รับลดหย่อนรวมกัน

ตามหลักกฎหมายข้างต้น การลดหย่อนให้ลดหย่อนสำหรับที่ดินในจังหวัดเดียวกัน

3.1.11 การยกเว้น การลดภาษี มาตรา 23

3.1.11.1 ปีที่ล่วงมาที่ดินที่ใช้เพาะปลูกเดียหายมากผิดปกติ หรือ

3.1.11.2 เพาะปลูกไม่ได้ด้วยเหตุพื้นที่วิสัย

3.1.11.3 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยกเว้นหรือลดภาษีได้ตามระเบียบ

ที่กระตรวจหาดไทยกำหนด

3.1.12 การอุทธรณ์ การฟ้องคดี ถ้าเจ้าของที่ดินไม่เห็นพ้องด้วยกันราคากำหนด

ปานกลางที่ดิน หรือเมื่อได้รับแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่แล้วเห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ โดยยื่นอุทธรณ์ผ่านเจ้าพนักงานประเมินภายใน 30 วันนับแต่วันที่ประกาศค่าปานกลางของที่ดิน หรือวันที่ได้รับการแจ้งประเมินแล้วแต่กรณี การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ขอค่า วินิจฉัยอุทธรณ์หรือคำพิพากษางานของศาลผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัด ต่อศาลภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำแจ้งวินิจฉัยอุทธรณ์

3.1.13 การขอคืนภัยบำบัดท้องที่ ผู้ที่เสียภัยบำบัดท้องที่โดยไม่เห็นหน้าที่ต้องเสียหรือเสียเกินกว่าที่ควรจะต้องเสียผู้นั้นมีสิทธิขอรับเงินคืนภัยใน 1 ปีได้ โดยยืนคำร้องขอคืนภัยใน 1 ปี นับแต่วันที่เสียภัยบำบัดท้องที่

3.2 ภัยโรงเรือนและที่ดิน

ภัยโรงเรือนและที่ดิน หมายถึง ภัยที่จัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไปกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตาม พ.ร.บ.ภัยโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. 2543 ทรัพย์สินที่ต้องเสียภัยโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างและที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างนั้น และในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้น เช่น ให้เช่าให้เป็นที่ทำการค้าขาย ที่ไว้สินค้า ที่ประกอบการอุตสาหกรรม ให้ญาติ บิดามารดา บุตร หรือผู้อ่อนอาชัย หรือใช้ประกอบกิจการอื่น ๆ เพื่อหารายได้ และไม่เข้าข้อยกเว้นตามกฎหมาย

3.2.1 ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภัยโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่

3.2.1.1 พระราชวังอันเป็นส่วนของแผ่นดิน

3.2.1.2 ทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาล หรือสาธารณรัฐ และ ทรัพย์สินของกรรฐไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการของการรถไฟโดยตรง

3.2.1.3 ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณรัฐ และ โรงเรียนสาธารณรัฐ ซึ่งกระทำ กิจการที่ไม่ใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในการศึกษา

3.2.1.4 ทรัพย์สินซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดียว หรือ เป็นที่อยู่ของสงฆ์

3.2.1.5. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งปิดไว้ตลอดปี และเจ้าของ ไม่ได้อยู่เอง หรือให้ผู้อ่อนอยู่ นอกจากคนเฝ้าใน โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ หรือในที่ดิน ซึ่งใช้ต่อเนื่องกัน

3.2.1.6. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติ ที่ผู้เช่าซื้ออยู่อาศัยเอง และมิได้ใช้เป็นที่เก็บสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้

3.2.1.7. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่ เฝ้ารักษาและซึ่งมิได้ใช้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม

3.2.2 การเสียภัย เจ้าของทรัพย์สินต้องขึ้นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภัย (ก.ร.ค.2) ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตั้งอยู่ภายในเดือน กุมภาพันธ์ของทุกปี

3.2.3 การคำนวณภาษี การประเมินค่ารายปี และอัตราภาษีภาษีโรงเรือนและที่ดินคิดจากค่ารายปีของทรัพย์สิน ในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่ารายปี

3.2.4 การลดค่าภาษีหรือปลดภาษี

3.2.4.1 เมื่อปรากฏว่าผู้รับประเมินได้เสียหายเพราะทรัพย์สินว่างลงหรือชำรุดต้องซ่อมแซมส่วนสำคัญ

3.2.4.2 ผู้รับประเมินยื่นคำร้อง

3.2.4.3 ลดค่าภาษีลงตามส่วนที่เสียหาย หรือปลดค่าภาษีทั้งหมดก็ได้

3.2.5 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

3.2.5.1 เจ้าของทรัพย์สิน

3.2.5.2 เจ้าของ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างและเจ้าของที่ดินเป็นคนละเจ้าของ
เจ้าของ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีสำหรับทรัพย์สินนั้นทั้งหมด

3.2.6 ระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สินเพื่อเสียภาษี เจ้าของทรัพย์สินต้อง¹
ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (กรด. 2) ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตั้งอยู่ภายนอกในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

3.2.7 การคำนวณภาษี การประเมินค่ารายปี และอัตราภาษีภาษีโรงเรือนและที่ดินคิด²
จากค่ารายปีของทรัพย์สิน ในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่ารายปี เช่น บ้านให้เช่า มีค่ารายปี 12,000 บาท
ค่าภาษีจะเท่ากับ $12,000 \times 12.5 / 100$ เป็นเงิน 1,500 บาท ค่ารายปีของทรัพย์สิน หมายถึง จำนวนเงิน
ที่เจ้าของทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ เช่น บ้านให้เช่าเดือนละ 1,000 บาท ค่ารายปีของบ้าน³
หลังนี้คือ 12,000 บาท (หมายถึง ค่าเช่าห้องปีของบ้านหลังนี้ $1,000 \times 12 = 12,000$ บาท)

3.2.8 การประเมินค่ารายปีมีหลักเกณฑ์การประเมินตามลำดับ ดังนี้

3.2.8.1 กรณีที่ทรัพย์สินนั้นมีการให้เช่าและค่าเช่าสมควรให้นำค่าเช่ามาคิด
เป็นรายปี

3.2.8.2 กรณีทรัพย์สินให้เช่าและค่าเช่าไม่สมควรหรือหาค่าเช่าไม่ได้เนื่องจาก
เจ้าของทรัพย์สินประกอบกิจกรรมเอง ให้ประเมินค่ารายปีโดยเทียบเคียงกับค่ารายปีของทรัพย์สินใน
ปีที่ผ่านมา หรือเทียบเคียงกับค่ารายปีของ ทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียงกันที่มีลักษณะของทรัพย์สิน⁴
ขนาด พื้นที่ ทำเล ที่ดี และบริการสาธารณูปโภคที่ดี ให้รับประโภชน์ค้ำประกันในเขต
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ซึ่งในเรื่องนี้กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำราคาก่อสร้างก่อสร้างและอัตราแรงงานมาตรฐานตามที่ต้องการตามที่
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามประเภทของทรัพย์สิน

3.2.8.3 กรณีไม่สามารถเทียบเคียงตามข้อ 2 ได้อาจประเมินค่ารายปีของทรัพย์สินโดยใช้กฎค่าทรัพย์สินมาประกอบการประเมินได้

1) ค่าภาษี

1.1) ผู้รับประเมินชำระภาษีปีละครึ่งตามค่ารายปี

1.2) อัตรา率อยู่ 12.5 ของค่ารายปี

$$\text{ค่าภาษี} = \text{ค่ารายปี} \times 12.5 \%$$

2) ค่ารายปี

ค่ารายปี คือ จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ

กรณีให้เช่าให้ถือค่าเช่าคือค่ารายปีกรณีมีเหตุ

2.1) ค่าเช่ามิใช่จำนวนเงินอันสมควร

2.2) หาค่าเช่าไม่ได้เนื่องจากคำนิยมกิจกรรมของหรือด้วยเหตุประการ

อื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินค่ารายปีตามหลักเกณฑ์ที่ ร漫.มท. กำหนด

3) ลดค่ารายปี

3.1) มาตรา 11 โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างฯ ถูกรื้อถอนทำลายโดยประการอื่น ให้ลดยอดค่ารายปีตามส่วนที่ถูกทำลายตลอดเวลาที่ยังไม่ได้ทำขึ้น และยังใช้ไม่ได้

3.2) มาตรา 12 โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ทำขึ้นระหว่างปีถืออาเวลา

ตั้งแต่ปีก่อนและสำเร็จจนควรอยู่ได้แล้ว เป็นเกณฑ์คำนวณค่ารายปี

3.3) มาตรา 13

3.3.1) เจ้าของโรงเรือนตัดตั้งส่วนควบคุมที่สำคัญขึ้นในโรงเรือนนั้น

3.3.2.) มีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไก เครื่องกระทำหรือเครื่อง

กำหนดสินค้า

3.3.3) เพื่อใช้ดำเนินการอุดตสาหกรรม

3.3.4) ลดค่ารายปีลงเหลือ 1 ใน 3

4) ประกาศกระทรวงมหาดไทย การประเมินเทียบเคียงกับค่ารายปีของ

ทรัพย์สินที่ให้เช่า ที่มีลักษณะของทรัพย์สิน ขนาด ทำเล ที่ตั้ง และบริการสาธารณู

ที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์คล้ายคลึงกัน สรุป หลักเกณฑ์การประเมินค่ารายปี

4.1) ทรัพย์สินให้เช่า ค่าเช่าสมควรถือค่าเช่าคือค่ารายปี

4.2) ทรัพย์สินให้เช่า ค่าเช่าไม่สมควร หรือหาค่าเช่าไม่ได้ประเมิน

โดยเทียบเคียง

- ค่ารายปีที่ล่วงมาแล้ว

- ค่ารายปีของทรัพย์สินที่ให้เช่า

4.3) กรณีเทียบเคียงตาม 2.ไม่ได้อาจใช้มูลค่าทรัพย์สินมา

ประกอบการประเมินค่ารายปีได้

4.4) คำนึงภาระภาษีของประชาชน

3.2.9 ระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สิน เพื่อเสียภาษีเจ้าของทรัพย์สินต้องยื่นแบบแสดงรายการ เพื่อเสียภาษี โรงเรือนและที่ดิน (กรด. 2) ณ สำนักงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

3.2.10 หลักฐานที่ใช้ประกอบการเสียภาษี เพื่อความสะดวกในการเสียภาษีควรแนะนำผู้มีหน้าที่เสียภาษีนำหลักฐานประกอบการยื่นแบบแสดง รายการเพื่อเสียภาษี(กรด. 2) เท่าที่จำเป็น เพียงเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีเท่านั้น

3.2.10.1 กรณีเป็นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินรายใหม่ เช่น

- 1) สำเนาทะเบียนบ้าน/บัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีหน้าที่เสียภาษี
- 2) สำเนาโอนค่าที่ดิน - สัญญาซื้อขายโรงเรือน
- 3) สัญญาเช่าโรงเรือน/สัญญาเช่าที่ดิน
- 4) ทะเบียนพาณิชย์- ทะเบียนการค้า – ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 5) ในอนุญาตปลูกสร้างอาคาร
- 6) หนังสือรับรองห้างหุ้นส่วน/บริษัท- งบดุล
- 7) ในอนุญาตตั้งหรือประกอบกิจการ โรงงาน
- 8) ในอนุญาตสะสมอาหารหรือในอนุญาตประกอบกิจการค้า
- 9) หลักฐานอื่น ๆ ที่แสดงการเริ่มใช้ประโยชน์ของทรัพย์สิน
- 10) แผนที่ตั้งของที่ดินและ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่เสียภาษี
- 11) หนังสือมอบอำนาจ (กรณีผู้อื่นมายื่นแบบ กรด. 2 แทน)
- 12) ในกรณีที่โรงเรือนมีผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกันหลายคน ให้ผู้ใดอ

กรรมสิทธิ์ร่วมลงลายมือชื่อในแบบ กรด.2 ในฐานะผู้รับประเมินทุกคน หรือจะมอบอำนาจให้คนใดคนหนึ่งก็ได้ การมอบต้องทำเป็นหนังสือและปิดแสตนป์ตามกฎหมาย

3.2.10.2 กรณีเป็นผู้เสียภาษีรายเก่าที่เคยเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินมาแล้ว

ขั้นตอนในการชำระภาษี

1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สิน

เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (กรด.2) พร้อมด้วยหลักฐาน ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่

- 2) พนักงานเข้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบแสดงรายการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- 3) พนักงานเข้าหน้าที่ประเมินค่ารายปีและค่าภาษีที่จะต้องเสีย
 - 4) พนักงานเก็บภาษีจากการประเมิน (กรค.8) ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทราบว่าจะต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเงินเท่าใด
 - 5) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเมื่อได้รับแจ้งการประเมินแล้วจะต้องนำเงินค่าภาษีไปชำระภายใน 30 วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน มิฉะนั้นจะต้องเสียเงินเพิ่ม
- 3.2.11 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน เมื่อได้รับแจ้งการประเมินแล้ว จะต้องนำเงินค่าภาษีไปชำระภายใน 30 วันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน มิฉะนั้นจะต้องเสียภาษีเพิ่ม ดังนี้
- 3.2.11.1 ถ้าชำระไม่เกิน 1 เดือนนับแต่วันพื้นกำหนดให้เพิ่มร้อยละ 2.5 ของค่าภาษีเดือน

3.2.11.2 ถ้าเกิน 1 เดือน แต่ไม่เกิน 2 เดือน ให้เพิ่มร้อยละ 5 ของค่าภาษีที่ค้าง

- 3.2.11.3 ถ้าเกิน 2 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน ให้เพิ่มร้อยละ 7.5 ของค่าภาษีที่ค้าง
- 3.2.11.4 ถ้าเกิน 3 เดือน แต่ไม่เกิน 4 เดือน ให้เพิ่มร้อยละ 10 ของค่าภาษีที่ค้าง

3.2.12 บทกำหนดโทษ

- 3.2.12.1 ผู้ใดละเลยไม่แสดงข้อความในแบบพิมพ์เพื่อแจ้งรายการทรัพย์สินตามความเป็นจริง ตามความรู้เห็นของตนให้ครบถ้วน และรับรองความถูกต้องของข้อความดังกล่าว พร้อมทั้งลงวันที่ เดือน ปี และลงลายมือชื่อของตนกำกับไว้ เว้นแต่จะเป็นด้วยเหตุสุดวิสัย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

- 3.2.12.2 ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของพนักงานเข้าหน้าที่ ไม่แจ้งรายการเพิ่มเติมรายละเอียดยิ่งขึ้นเมื่อเรียกร้อง ไม่นำพยานหลักฐานมาแสดงหรือไม่ตอบคำถามเมื่อพนักงานเข้าหน้าที่ซักถาม หรือไม่ตอบคำถามเมื่อพนักงานเข้าหน้าที่ซักถามผู้รับประเมินในเรื่องในแจ้งรายการ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

- 3.2.12.3 ผู้ใดยื่นข้อความเท็จ หรือให้ล้อค้างเท็จ หรือตอบคำถามด้วยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลอกเลี้ยงหรือขัดหาทางให้ผู้อื่นหลอกเลี้ยงการค้านาค่ารายปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควรจะได้หรือโดยความเท็จ โดยเจตนาโดยเด็ดขาดโดยน้อโงโดยอุบາຍ โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดทั้งสิ้นที่จะหลอกเลี้ยงหรือพยายามหลอกเลี้ยงการค้านาค่ารายปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควรจะได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.2.13 การอุทธรณ์การประเมินภัย

เมื่อผู้เสียภัยได้รับแจ้งการประเมินแล้ว ไม่พอใจในการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเห็นว่าค่าภัยสูงเกินไป หรือประเมินไม่ถูกต้อง ก็มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ได้โดยยื่นอุทธรณ์ตามแบบที่กำหนด (กร. 9) ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน และเมื่อได้รับแจ้งผลการซึ่งคาดแล้วยังไม่เป็นที่พอใจก็มีสิทธิยื่นเรื่องร้องต่อศาลได้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความให้ทราบคำชี้ขาด

โดยสรุป ลักษณะของกฎหมายภัย ผู้มีหน้าที่เสียภัยต้องทราบเกี่ยวกับหน้าที่ของตนเองในการเสียภัย เช่น ใครเป็นผู้มีหน้าที่เสียภัย ระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภัย อัตราภัย การคำนวณภัย หลักฐานที่ใช้ประกอบในการเสียภัย บทกำหนดโทษ การลดหย่อนภัย เป็นต้น ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแนวคิดของลักษณะของกฎหมายภัย มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ คือ การเก็บภัยนำรุ่งท่องที่ และภัยโรงเรือน ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งต้องง่ายและสะดวกต่อการประเมินภัยของผู้เสียภัยด้วยโดยนำมาเป็นตัวแปรกลุ่มที่ 2

4. ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภัยอกร

ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภัยอกร ต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และให้บริการแก่ผู้เสียภัยเป็นอย่างดี ในที่นี้ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภัย หมายถึง ความรู้ ความสามารถของพนักงานผู้จัดเก็บภัย สามารถให้บริการแก่ผู้เสียภัยเป็นอย่างดี และแก้ปัญหาได้ ซึ่งเป็นพนักงานของ องค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

พนักงานเจ้าหน้าที่ คือ ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่รับแบบฯ ประเมินภัยและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนพนักงานเก็บภัย คือ ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่จัดเก็บ รับชำระ รวมทั้งเร่งรัดให้ชำระภัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

สมาคมนักภัยอกรไทย (2552 : On-line) คณะกรรมการสมาคม กล่าวว่าพนักงานผู้จัดเก็บภัยอกร มีความรู้ความเข้าใจ รวมถึงต้องมีความสามารถและมีประสบการณ์เพียงพอ ที่จะมีหน้าที่และบทบาทในการให้บริการตามที่กล่าวถึงต่อไปนี้

1. มีหน้าที่และบทบาททวีเคราะห์ปัญหาเพื่อให้บริการตอบปัญหาและข้อหารือแก่ธุรกิจ เกี่ยวกับการเสียภัยอกรทุกประเภทภัย เช่น ภัยเงินได้บุคคลธรรมชาติ ภัยเงินได้ นิติบุคคล ภัยมูลค่าเพิ่ม ภัยธุรกิจเฉพาะ อกรและตามปี ภัยป้าย ภัยโรงเรือนและที่ดิน ภัยสրีพสามิต ภัยศุลกากร ภัยของกรรมการบริหารส่วนจังหวัด (โรงเรนและน้ำมันเชื้อเพลิง)

ภายนอกรัฐนกอีแอนด์โซลฯ

2. มีหน้าที่และบทบาทให้บริการเป็นที่ปรึกษาแก่ภาครัฐกิจเพื่อให้คำแนะนำและกำหนดนโยบาย แนวทางและวิธีการปฏิบัติทั้งในด้านภัยอุบัติภัย การบัญชีภายนอก การร่างสัญญาธุรกิจเพื่อกำหนดรากการขาดทุนเบี้ยนธุรกิจตามกฎหมายภัยอุบัติภัยและกฎหมาย อื่น การจัดทำเอกสารและการจัดเก็บรักษา เพื่อให้การเดินภัยอุบัติภัยไม่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนก่อให้เกิดความเสียหายถูก ประเมินภัยมีไทยต่อธุรกิจที่ตนรับผิดชอบให้บริการ

3. มีหน้าที่และบทบาทวางแผนภัยอุบัติภัยให้แก่ธุรกิจใหม่ว่าควรประกอบธุรกิจในลักษณะใด เช่น บุคคลธรรมชาติ ห้างหุ้นส่วนสามัญ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด และแก่ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจัดทำแผนภัยอุบัติภัยใหม่ โดยจัดทำนโยบายและวิธีการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามที่กฎหมาย ภัยอุบัติภัย ห้างหุ้นส่วนจำกัด เช่น ควรประกอบธุรกิจซื้อขายสินค้าหรือให้บริการด้วยตนเอง หรือควรเป็นนายหน้าตัวแทน ควรให้บริการโดยถือรายได้เป็นของกิจการทั้งสิ้นหักด้วยรายจ่ายค่าใช้จ่าย ให้บริการหรือร่วมให้บริการ โดยมีข้อตกลงแบ่งรายได้ตามส่วนของงานที่ทำดีอีกเมื่อรายได้ การให้บริการของกิจการ และบุคคลภายนอกแต่ละฝ่ายบุคคลธรรมชาติควรปลูกสร้างอาชารแล้วขายหรือให้เช่า ก่อนจนครบ 5 ปี แล้วจึงขาย ควรถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ในรูปบุคคลธรรมชาติอันนิบุคคล บุคคลธรรมชาติของอสังหาริมทรัพย์ที่คิดแปลงใหญ่มีราคาสูงมากควรแบ่งแยกเป็นแปลงย่อย 2-3 แปลงแล้วขาย ประกอบการในลักษณะห้างหุ้นส่วนจำกัด ต้องการขาดทุนเบี้ยนเงินทุนสูง เพื่อการรับเหมาต่อสร้างควรนำอสังหาริมทรัพย์มาจดทะเบียน ลงทุนด้วยทรัพย์สิน โดยไม่ต้องจดทะเบี้ยนโอนกรรมสิทธิ์ ฯลฯ เป็นต้น เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินกิจการได้ด้วยดีภัยได้การวางแผนภัยอุบัติภัย เพื่อประทับตั้งจำวนเงินภัยอุบัติภัยและเดินภัยอุบัติภัยต้องตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

4. มีหน้าที่และบทบาทเสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเดินภัยอุบัติภัย ต่อหน่วยงานจัดเก็บภัยอุบัติภัยและรัฐบาล เพื่อประโยชน์และความเป็นธรรมของทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ควรเพิ่มค่าใช้จ่ายที่หักจากเงินได้ประเภทเงินเดือนและการรับทำงานให้เพิ่ม จีนจากร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท และค่าลดหย่อนตนเอง ภริยาและบุตร เนื่องจากภาวะความเริ่มทางเศรษฐกิจ และค่าครองชีพสูงขึ้นมาก อัตราเงินเดือนของผู้มีเงินเดือนสูงแต่ค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนมิได้ปรับเพิ่มตาม ทำให้บุคคลธรรมชาติมีภาระภัยสูงมากจนเหลือเงินได้สูญเสียความเป็นจริงน้อย หรือไม่เหลือเลย ควรยกเว้นเงินที่ได้อยู่บ้าน โดยไม่ต้องเดินค่าเช่าของลูกจ้างและค่าสวัสดิการนายจ้างจัดอาหารให้รับประทานรับประทานโดยไม่ต้องเดินเงิน ไม่ถือเป็นเงินได้ของลูกจ้าง เนื่องจากประโยชน์ที่แท้จริงนายจ้างเป็นผู้ได้รับเหนือกว่าประโยชน์ของลูกจ้าง และเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์เมตตาธรรมะระหว่างนายจ้าง และลูกจ้างของสังคม ไทยรวมถึงควรเสนอให้

จัดตั้งองค์กรกลาง คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แทนคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นข้าราชการ ภาครัฐทั้งสิ้น และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เป็นเจ้าหน้าที่สรรพากรคน หนึ่ง ซึ่งถือว่ามีส่วนได้เสีย เนื่องจากการถูกประเมินภาษีอากรจากฝ่ายจัดเก็บภาษีแต่ต้องอุทธรณ์ต่อ ผู้จัดเก็บภาษีทำให้มักไม่ได้รับความเป็นธรรมและฝ่ายจัดเก็บภาษีมีโอกาส เตรียมตัว ต่อสู้ดีกว่า ในชั้นศาลทำให้ได้เปรียญผู้ถูกประเมินภาษีอากร

5. มีหน้าที่และบทบาทในการช่วยเหลือเมื่อมีข้อพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษีอากรและเอกชนเกี่ยวกับการประเมินภาษีอากร เพื่อหาข้อบุคคลและระงับข้อพิพาทตามความถูกต้องและหนักเบาของโทษให้เกิดความ ยุติธรรมทางภาษีอากร โดยอาจรับเป็นผู้รับมอบอำนาจเพื่อ การรับได้ແ胥งหรือคัดค้านในชั้นการตรวจสอบ ของเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษีอากร ตลอดจนจัดทำคำขอ อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือรับมอบอำนาจเป็น โจทก์แทนผู้เสียภาษีอากรในชั้น นำคดีขึ้นสู่ศาลภาษีอากรกลาง เพื่อให้ผู้เสียภาษีอากรมีสิทธิได้รับความยุติธรรม หรือได้รับการ บรรเทาโทษ ได้ตามสมควร

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติหน้าที่ของ ตัวเองให้สามารถตอบคุณและดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้เสียภาษี และเก็บภาษีได้อย่างเต็ม เม็ดเต็มหน่วย สามารถให้คำปรึกษาแนะนำผู้เสียภาษีให้ปฏิบัติตามกฎหมาย การสำรวจ ตรวจสอบผู้เสียภาษี การออกใบกำกับภาษี โดยผู้ศึกษาได้นำแนวคิดประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร มาปรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้โดยนำมาเป็นตัวแปรกลุ่มที่ 2 เพื่อ เป็นแนวทางที่จะใช้กำหนดหน้าที่และบทบาทของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากรขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลโพธิ์สัก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อไป

5. บรรยาการที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร

บรรยาการที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษี หมายถึง การที่ประชาชนซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่ ในการชำระภาษีรายได้ สามารถรับรู้ถึงวัน เวลา จำนวนเงิน รวมถึงขั้นตอนในการชำระภาษีได้ โดย ผ่านสื่อ วิทยุ การประชาสัมพันธ์ของผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และที่สำคัญ มีการเตรียมการที่จะให้บริการด้านการจัดเก็บภาษี รายได้ให้แก่ประชาชนในด้านต่างๆ ไว้อย่างเพียงพอ

ปัจจัยด้านบรรยาการที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร

(วชิรา หล้าประมูล. 2546 : 41)

5.1 ผู้นำหรือผู้บริหารห้องถิน นักธุรกิจที่มีชื่อเสียง เป็นตัวอย่างในการชำระภาษี

ตามกำหนดและถูกต้อง

- 5.2 เจ้าหน้าที่บริการประชาชนทุกระดับเท่าเทียมกัน
 - 5.3 มีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง
 - 5.4 มีการจัดทำตัวอย่างคำร้องหรือแบบฟอร์มต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวก และรวดเร็วในการเสียภาษี
- 5.5 มีป้ายบอกสถานที่ ป้ายบอกงานแต่ละงานอย่างชัดเจน
- 5.6 สถานที่ที่ผู้เสียภาษีน่าคิดต่อ มีความสะดวกสบาย
- ส่วนบรรยายภาคอื่น ๆ ที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร คือ การสร้างบรรยายภาค ให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้นำกเข้า โดยมาจากผู้นำ หรือผู้บริหารองค์กร สามารถ องค์กร ผู้นำทางค้านธุรกิจ จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้เสียภาษีทั่วไป พยายามไม่ให้มีการหลบเลี่ยงภาษี (Tax evasion) เพราะการหลบเลี่ยงภาษีเป็นช่องทางของความ ไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี และมีส่วนทำให้ผู้เสียภาษีถูกต้องอยู่แล้ว เกิดความท้อแท้และไม่มี กำลังใจในการเสียภาษี

โดยสรุปในเขตพื้นที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย มีค่ายทหารที่เป็นเขตพื้นที่ ในการจัดเก็บภาษีรวมอยู่ด้วย ดังนั้นบรรยายภาคที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษี ก็สามารถทำให้ การจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างถูกต้อง มีระเบียบ ประชาชนมีการเสียภาษีตามกฎหมายกำหนด โดยผู้ ศึกษาได้นำแนวคิดบรรยายภาคที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมาใช้เป็นกรอบแนวคิด โดยนำมาใช้ เป็นตัวแปรกลุ่มที่ 2 ในการศึกษารั้งนี้เพื่อศึกษาว่าด้านบรรยายภาคการเสียภาษีค้านอื่น ๆ ของ องค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัยเป็นเช่นใด มีประเด็นใดบ้างที่เอื้อให้ประชาชนปฏิบัติตาม กฎหมายภาษี

6. โครงสร้างภาษีอากร

โครงสร้างภาษีอากร หมายถึง โครงสร้างอัตราการหักภาษีรายได้ของแต่ละ ประเภทที่องค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด กำหนดขึ้นเพื่อให้ ความสะดวกและเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติ

โครงสร้างภาษีอากร ถือว่ามีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นสิ่งที่อ่อนไหวในแต่ละ ความสะดวกและเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติ ทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษีและก่อให้เกิดความเป็นธรรม เมื่อภาษีอากรมีโครงสร้างที่ดี โดยเฉพาะการลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บ หรือที่เรียกว่าการระวาง

ทับถมทวี (Cascading effect) อันจะมีผลให้ภาวะภัยمهะสมอยู่ในวิสัยที่ผู้เสียภาษีรับได้ และ ส่งผลขึ้นสุดท้ายคือ ลดการเดี่ยงภาษีให้น้อยลง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บอีกด้วย ประเทศไทยมีโครงสร้างภาษี จำแนกได้ 2 ประเภทด้วยกัน (อนุสรณ์ สารธรรม และ คณะ. 2545 : 280-282) ได้แก่

6.1 จำแนกตามการรับภาระของผู้เสียภาษี โดยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

6.1.1 ภาษีทางตรง หมายถึง ภาษีที่ผู้เสียภาษีเป็นผู้รับภาระในการเสียภาษีเอง โดยตรง เช่น ภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดา, ภาษีเงิน ได้นิติบุคคล, ภาษีมรดก เป็นต้น

6.1.2 ภาษีทางอ้อม หมายถึง ภาษีที่ผู้เสียภาษีสามารถผลักภาระในการเสียภาษีไป ให้ผู้อื่น ได้ทั้งหมด หรือ บางส่วน เช่นภาษีศุลกากร, ภาษีการค้า (ภาษีมูลค่าเพิ่ม) เป็นต้น

6.2 จำแนกตามลักษณะของฐานภาษี แบ่งเป็น

6.2.1 ภาษีที่เก็บจากเงิน ได้แก่ ภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงิน ได้

นิติบุคคล

6.2.2 ภาษีที่เก็บจากทรัพย์สิน ได้แก่ ภาษีมรดก, ภาษีที่ดิน, ภาษีทรัพย์สิน

6.2.3 ภาษีที่เก็บจากโภคภัณฑ์ เป็นภาษีที่เก็บเมื่อมีการขาย หรือใช้สิ่งของ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม, ภาษีศุลกากร, ภาษีสรรพาณิช

ในจำนวนรายได้จัดเก็บของธุรกิจในปีงบประมาณ 2550 สามารถแบ่งเป็นรายได้ จากรายได้ที่ได้มาจากการ โดยรัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้ภาษีอากรคิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 87.87 และรายได้ที่มิได้มาจากการ ร้อยละ 12.13 หรือคิดเป็นมีค่าเงิน 1,496,992 ล้านบาท และ 206,649 ล้านบาทตามลำดับ โดยส่วนของรายได้จัดเก็บจากภาษีมาจากการจัดเก็บ ทั้ง 3 กรม คือ กรมสรรพากร กรมสรรพาณิช และกรมศุลกากร ขณะที่รายได้ที่มิได้มาจากการ นำจกรัฐวิสาหกิจและส่วนราชการอื่น ซึ่งในที่นี้จะแสดงเฉพาะรายจัดเก็บจากภาษี โดยจะทำการ แบ่งรายได้จัดเก็บภาษีเป็นภาษีทางตรง และภาษีทางอ้อม ตามผลกระทบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ

การจัดเก็บรายได้ภาษีของธุรกิจในปีงบประมาณ 2550 จำนวน 1,496,992 ล้านบาท นั้น แบ่งเป็นภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมคิดเป็นร้อยละ 42.97 และร้อยละ 57.03 ของรายได้จัดเก็บ ภาษีทั้งหมดตามลำดับ ซึ่งภาษีทางตรงเป็นภาษีที่จัดเก็บจากตัวบุคคลหรือนิติบุคคล โดยตรง โดย ตามหลักการแล้วการจัดเก็บภาษีทางตรงจะส่งผลกระทบต่อรายได้ของบุคคล หรือนิติบุคคลหลังหัก ภาษี (Disposable incomes) ซึ่งจะส่งผลเชิงรายได้ (Income effects) เมื่อส่งผ่านไปยังเศรษฐกิจ มหาภาค จะทำให้การใช้จ่ายภาคเอกชน (การบริโภค และ/หรือ การลงทุน) ลดน้อยลง ในทางกลับกัน ภาษีทางอ้อม ซึ่งมิได้จัดเก็บกับตัวบุคคลหรือนิติบุคคลโดยตรง หากแต่เป็นการเก็บภาษีผ่านสินค้า และบริการชนิดต่างๆ ซึ่ง ราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้นจากการจัดเก็บภาษีนี้เองจะส่งผลต่อเศรษฐกิจ

ผลกระทบผ่านช่องทางราคา(Price effects) โดยราคาสินค้าและบริการที่เพิ่มสูงขึ้นจากภัยทางอ้อมจะส่งผลให้การใช้จ่ายเพื่อบริโภคสินค้าตั้งกล่าวลดน้อยลง รวมถึงจะส่งผลให้รายได้ที่แท้จริงของบุคคลหรือนิติบุคคล (Real Incomes) ลดลงตามราคาของสินค้าและบริการที่สูงขึ้นค่วย

กรรมการ กิตติเวชกุล (2548 : 38-42) "ได้ศึกษาโครงสร้างภัยของประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยนี้มีคือแนวเสรีนิยมเป็นหลักในการเก็บภาษี และมีลักษณะโครงสร้างภัยที่ไม่เป็นธรรม เพราะเป็นการเก็บภัยทางอ้อมมากกว่าภัยทางตรง ซึ่งทำให้คนจน หรือผู้มีรายได้น้อยต้องแบกรับภาระภัยทางอ้อม โดยเฉพาะภัยมูลค่าเพิ่มในอัตราที่กันกับผู้ที่มีรายได้สูงกว่า ขณะที่ภัยทางตรง โดยเฉพาะภัยเงินได้บุคคลธรรมดายังเงินได้นิติบุคคล ภัยมูลค่าเพิ่มนี้เป็นภัยที่มีความเป็นธรรมมากกว่า เพราะเป็นการเก็บภัยในอัตราที่กันกับผู้ที่มีรายได้นากกว่าจะต้องแบกรับภาระในการจ่ายภัยมากกว่า แต่เมื่อโครงสร้างภัยที่เป็นอยู่จริงของประเทศไทยนี้ เป็นการเก็บภัยจากภัยทางอ้อมมากกว่าภัยทางตรง"

โครงสร้างภัยของไทยจึงไม่มีความเป็นธรรม และจากการศึกษาตัวอย่างประเทศอื่นๆ ที่มีค่าตอบแทนในการเก็บภัยต่างกัน พบว่า ประเทศไทยที่มีค่าตอบแทนรัฐสวัสดิการในการเก็บภัย เช่น สวีเดนนั้นจะมีโครงสร้างภัยที่เป็นธรรม และเก็บภัยได้นากกว่า โดยเปรียบเทียบกับประเทศไทยที่มีค่าตอบแทนเสรีนิยม เช่น สิงคโปร์ และสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ประเทศไทยที่มีค่าตอบแทนรัฐสวัสดิการนั้นยังสามารถนำรายได้จากภัยมาใช้ในการจัดสวัสดิการสังคมได้มากกว่าประเทศไทยที่มีค่าตอบแทนเสรีนิยม ซึ่งเป็นการพยายามสร้างความเท่าเทียมกันให้เกิดขึ้นในสังคมอีกด้วย ดังนั้นในการตอบคำถามสำคัญ ดังที่กล่าวไว้ตั้งแต่ต้นของงานชี้ให้เห็นว่า ประเทศไทยมีระบบโครงสร้างภัยเช่นใด นั้นสามารถตอบได้ว่า ประเทศไทยนี้ควรจะมีโครงสร้างภัยที่สร้างความเป็นธรรมแก่คนทุกชนชั้น ทุกระดับฐานะ นั่นคือ ควรมีโครงสร้างภัยที่เก็บจากภัยทางตรง โดยเฉพาะภัยเงินได้บุคคลธรรมดายังนิติบุคคล รวมถึงภัยมูลค่าเพิ่มในอัตราสูง ซึ่งจะเกิดความเป็นธรรมมากขึ้นเพราภัยประเภทนี้เก็บในอัตราที่กันกับผู้ที่มีรายได้ต่ำลงเพื่อคนจนจะได้ไม่ต้องแบกรับภาระในส่วนนี้มากจนเกินไป

โดยสรุป โครงสร้างภัยอาจ มีอัตราค่าตอบแทนตามการรับภาระของผู้เสียภัย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือภัยทางตรง และภัยทางอ้อม จำแนกตามลักษณะของฐานภัย แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ภัยที่เก็บจากเงินได้ ภัยที่เก็บจากทรัพย์สิน และภัยที่เก็บจากโภภัณฑ์ โดยผู้ศึกษาได้นำแนวคิดของโครงสร้างภัยมาใช้ในการศึกษาครั้นนี้ คือ ภัยที่เก็บจากทรัพย์สิน ได้แก่ ภัยบำรุงท้องที่ และภัยเรื่องน้ำ ซึ่งภัยบำรุงท้องที่หมายถึง ภัยที่จัดเก็บจากเจ้าของที่ดินตามราคาปานกลางที่ดินและตามบัญชีอัตราภัยบำรุงท้องที่ที่ดินที่ต้องเสียภัยบำรุงท้องที่ ได้แก่ ที่ดินที่เป็นของบุคคลหรือคณะกรรมการบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดายังไหรือนิติบุคคลซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือ

สิทธิครอบครองอยู่ในที่ดินไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน ที่ดินนี้ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ พื้นที่ดิน และพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำค้าง โดยไม่เป็นที่ดินที่เจ้าของที่ดินได้รับการยกเว้นภาษีหรืออยู่ในเกณฑ์ลดหย่อน ส่วนภาษีโรงเรือน หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไปกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างและที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างนั้น และในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้น เต่น ให้เข้า ใช้เป็นที่ทำการค้าขาย ที่ไว้สินค้า ที่ประกอบการอุตสาหกรรม ให้ญาติ บิดามารดา บุตร หรือผู้อื่นอาศัย หรือใช้ประกอบกิจการอื่น ๆ เพื่อหารายได้ และไม่เข้าข่ายกเว้นตามกฎหมาย โดยจะนำมาสร้างเป็นตัวแปรกลุ่มที่ 2 ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้างภาษีอากร

7. ฐานข้อมูล

ข้อมูลผู้เสียภาษีต้องจัดระบบที่เป็นปัจจุบันตลอดเวลา เมื่องจากข้อมูลผู้เสียภาษีจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอด ดังนี้ เจ้าพนักงานผู้จัดเก็บต้องปรับปรุง หมั่นสำรวจตรวจสอบตลอด ในที่นี้ ฐานข้อมูล หมายถึง การจัดระบบข้อมูลของผู้เสียภาษีของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีเจ้าพนักงานเป็นผู้จัดเก็บและปรับปรุง ทำการบันทึกและประมวลผลข้อมูลภาษีด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การตรวจสอบ ปรับปรุงฐานข้อมูลและติดตามผล มีแนวคิดว่า การนำแผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลอย่างจริงจัง รวมทั้งมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ปัจจัยด้านการตรวจสอบ ปรับปรุงฐานข้อมูลและติดตามผล มีดังนี้

7.1 มีการตรวจสอบความถูกต้องของแบบประเมินภาษีกับทะเบียนทรัพย์สิ่ง

ผู้ชำระภาษีทุกราย

7.2 มีการปรับปรุงข้อมูลในแผนที่ภาษีและในทะเบียนภาษีให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

7.3 มีการจัดทำคู่มือการปรับปรุงทะเบียนผู้เสียภาษี ทะเบียนโรงเรือน ที่ดิน

และภาษีป้าย

7.4 มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในกระบวนการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม

7.5 มีการสำรวจผู้ไม่มาชำระภาษีและมีหนังสือเดือนผู้ที่ยังไม่ชำระภาษีทุกราย

โดยสรุป องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย ได้ใช้ฐานข้อมูลของผู้เสียภาษี

มาดำเนินการจัดเก็บภาษีในแต่ละปี โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมาให้ ซึ่งมีการอบรมเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ให้ใช้โปรแกรมการนั้น ๆ โดยมีการพัฒนาโปรแกรม

มาเป็นลำดับขั้น ซึ่งโปรแกรมจะทำการเก็บข้อมูล บันทึก และปรับปรุงข้อมูลอยู่ตลอดเวลาตามข้อมูลเบื้องต้นของผู้เสียภาษี และจากการสำรวจของพนักงานเจ้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแนวคิดของฐานข้อมูลมาใช้ในงานวิจัยโดยกำหนดจุดนี้เป็นตัวแปรกลุ่มที่ 2 เพื่อเป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศของงานจัดเก็บภาษีให้ใช้งานได้ง่ายยิ่งขึ้น สามารถเรียกคุ้มข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้อง

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

การกำหนดลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคล หรือเรียกอีกอย่างว่าลักษณะค่านิยม ทางศาสตร์ จะประกอบไปด้วย เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อารชีพ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่สำคัญ และเป็นสถิติที่สามารถวัดได้ของกลุ่มประชากร นักการตลาดสามารถ การกำหนดตลาด เป้าหมาย เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย หรือกลยุทธ์ทางการตลาดต่าง ๆ ให้สามารถเข้าถึงกลุ่มตลาดเป้าหมายให้ได้มากที่สุด ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 เพศ

จากการวิจัยทางจิตวิทยาหลายเรื่องได้แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันมากในเรื่อง ความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้ เพราะวัฒนธรรมและสังคมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศแตกต่างกัน ผู้หญิงจึงมักเป็นคนที่อ่อนไหวและเจ้าอารมณ์ โอนอ่อนผ่อนตามและเป็นแม่บ้านแม่เรือน จากการวิจัยยังพบว่า ผู้หญิงถูกจึงใจได้ง่ายกว่าผู้ชาย (ปรมะ สะเตเวทิน. 2533 : 15)

1.2 อายุ

ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม โดยทั่วไปแล้ว คนมีอายุน้อยจะมีความคิดเสรี นิยมยืดถืออุดมการณ์ และมองโลกในแง่ดีมากกว่า คนที่มีอายุมาก ในขณะที่คนมีอายุมากจะมีพฤติกรรมอนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติธรรมด้วยความเชื่อ มองโลกในแง่ร้ายมากกว่าคนที่มีอายุน้อย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากคนที่มีอายุจะมีประสบการณ์ ในชีวิต ซึ่งเคยผ่านภัยคุกคามมาต่าง ๆ ตลอดจนมีความผูกพันที่ยาวนานและมีประโยชน์ในสังคมมากกว่าคนที่อายุน้อย (ปรมะ สะเตเวทิน. 2533 : 131)

ดังที่ มาสลาศ (Maslach. 1986 : 321) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีอายุมากจะมีประสบการณ์ กับบุคคลหลายประเภท มีวุฒิทางอาชีวภาพสูงขึ้น มีความสุขรอบคอบ รู้จักชีวิต มองชีวิตกว้างไกล และลึกซึ้งมากขึ้น สามารถปรับตัวได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริง ได้ดีกว่าผู้มีอายุน้อยและ

มักมีฐานะเป็นปึกแผ่นมั่นคงทางการเงินและการงาน ซึ่งสอดคล้องกับปาร์วี ทองแพง (2547 : 34) ที่ได้กล่าวไว้ว่า อายุเป็นสิ่งที่บ่งถึงความมีวุฒิภาวะและประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งบุคคลที่มีอายุมากจะมีประสบการณ์และวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่า มีความสุขมีรอบคอบ รู้จักชีวิต สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย และสอดคล้องกับลิลิพิพ เดียวกิตติกุล (2545 : 1) ผู้ที่มีอายุน้อยผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ นาน้อย ทำให้มีทักษะในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ น้อยกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า

1.3 การศึกษา

เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทัศนคติและพฤติกรรมแตกต่างกัน คนที่การศึกษาสูงจะได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะเป็นผู้มีความรู้กว้างขวางและเข้าใจสารได้ดี แต่จะเป็นคนไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลที่เพียงพอ เมื่อจากการศึกษา เป็นปัจจัยในด้านความรู้ของบุคคล ที่ทำให้บุคคลเกิดความเข้าใจและสามารถพินิจพิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ ได้ ซึ่งมีผลกับการทำงาน บุคคลที่มีการศึกษาสูงนักจะได้รับงานที่ดี และมีความคาดหวังในความพึงพอใจในงานสูง ทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงานตามที่ประมาณนาแตกต่างจากคนที่มีการศึกษาต่ำ (สร้อยตรรกะ (ติวyanan) อรรถมานะ . 2542 : 1)

1.4 อาชีพ

อาชีพ หมายถึง การทำกิจกรรม การทำงาน การประกอบการที่ไม่เป็นโภยแก่สังคม และมีรายได้ตอบแทน โดยอาศัยแรงงาน ความรู้ ทักษะ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการ แตกต่างกันไป กลุ่มอาชีพตามลักษณะการประกอบอาชีพ มี 2 ลักษณะ คือ อาชีพอิสระ และอาชีพรับจ้าง (ปาร์วี ทองแพง . 2547 : 20)

1.4.1 อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพทุกประเภทที่ผู้ประกอบการคำนึงถึงการด้วยตนเอง แต่เพียงผู้เดียวหรือเป็นกลุ่ม อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ไม่ต้องใช้คนจำนวนมาก แต่หากมีความจำเป็นอาจมีการจ้างคนอื่นมาช่วยงาน ได้ เช่นของการเป็นผู้ลงทุน และจำหน่ายของคิดและตัดสินใจด้วยตนเองทุกเรื่อง ซึ่งช่วยให้การพัฒนางานอาชีพ เป็นไปอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ การประกอบอาชีพอิสระ เช่น ขายอาหาร ขายของชำ ซ่อมรถจักรยานยนต์ ฯลฯ

1.4.2 อาชีพรับจ้าง หมายถึง อาชีพที่มีผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการ โดยตัวเองเป็นผู้รับจ้าง ทำงานให้ และได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน การประกอบอาชีพรับจ้างโดยทั่วไปมีลักษณะ เป็นการรับจ้างทำงานในสถาน ประกอบการหรือโรงงาน เป็นการรับจ้างในลักษณะการขายแรงงาน โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน หรือค่าตอบแทนที่คิดตามชั่วโมงที่ทำได้ อัตราค่าจ้างขึ้นอยู่กับการกำหนด

อาชีพเป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิดที่แตกต่างกันออกไป เมื่อจากการ

ประกอบอาชีพจะมีประสบการณ์ในการทำงานจะมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่เพิ่งเข้าจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเพิ่มพูนทั้งความรู้ทักษะ และความสามารถ ตลอดจนมองเห็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ได้ดีกว่าบุคคลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อย เนื่องจากระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่แสดงถึงประสบการณ์ในการทำงาน บุคคลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากย่อมมีประสบการณ์ในการทำงานที่สูงสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในงานและปรับตัวในงาน ได้ดีกว่าบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่น้อยกว่า

1.5 รายได้

รายได้จะเป็นปัจจัยที่แสดงถึงผลตอบแทน หรือเงินเดือนที่ได้จากการทำงาน ค่าจ้าง หรือเงินเดือน จะเป็นสิ่งที่ต้องว่าเป็นความจำเป็นพื้นฐานของแต่ละบุคคลในการดำรงชีวิต ทุกคนจะมีความมุ่งหมายว่า การทำงานจะทำให้มีรายได้ที่สามารถนำไปดำรงชีวิตเพื่อให้เกิดความสุขสบายขึ้นได้

บุบล เบญจรงค์กิจ (2534 : 48) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยค่านระดับเงินเดือนว่าเงินเดือน มีส่วนสำคัญในการสร้างให้เกิดความพอยในการทำงาน ได้ โดยเฉพาะเงินเดือนที่มากพอแก่ การดำรงชีพ ทำให้ไม่ต้องดื่นวนมากที่จะไปทำงานอื่น ๆ อีก เพื่อเพิ่มรายได้ในการดำรงชีวิตที่ สอดคล้องกับ ปริยาพร วงศ์อนุตร โรวน์ (2544 : 10) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและครอบครัว จากการวิจัย พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและครอบครัวทำให้คนมีวัฒนธรรมแตกต่างกัน มีพัฒนาการ ค่านิยมและเป้าหมายที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการรับรู้ ความคิด ทัศนคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์รอบตัว บุคคลจะมีพัฒนาการทางค่านิยมต่าง ๆ เป็นไปตามวัย เมื่ออายุมากขึ้นจะมี การเรียนรู้และมีความเข้าใจมากขึ้น โดยผู้ศึกษาได้นำปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับกอสุ่ม การศึกษา อาชีพ และรายได้ มาเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ โดยกำหนดคุณเป็นตัวแปรก่อนที่ 1 เพื่อศึกษาว่าปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่าง จะมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด กันอย่างไรบ้าง

2. หลักการบริหาร

คำว่า การบริหารนี้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายในลักษณะต่าง ๆ พอยแยกได้ เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กล่าวว่า การบริหารเป็นศิลปะของการใช้บุคคลอื่นทำงานให้แก่องค์กร (Management is an art of getting thing done through others) จากความหมายนี้เมื่อพิจารณาแล้ว เป็นการมองว่าสมาชิกในองค์กรเป็นสื่อกลางที่ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย เปรียบสมาชิกในองค์กร เป็นเช่นวัตถุสิ่งของที่จะต้องปฏิบัติกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนด แต่ในความเป็นจริง สมาชิกใน

องค์กรเป็นมุนย์ที่มีความต้องการ มีความมุ่งหวังในความเจริญ ก้าวหน้า ในการปฏิบัติงาน ฉะนั้น จำเป็นที่องค์กรควรสนองตอบสิ่งเหล่านี้ ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด การบริหารเป็นศิลปะของการใช้บุคคลอื่นทำงานให้แก่องค์กร โดยการตอบสนองความต้องการและจัดโอกาสให้มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน (Management as an art of getting done through other people by satisfying their needs, expectations and providing them opportunity for growth and development) จากความหมายนี้จะมองเห็นได้ว่า เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ทำให้สามารถในองค์กรร่วมแรงร่วมใจการช่วยเหลือกิจกรรมในองค์กรเป็นอย่างดี

ประเด็นที่สอง การบริหารเป็นกระบวนการ (Management as process) ที่กล่าวว่า การจัดการเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับการทำหน้าที่ดูแลอย่างขององค์กรและแบ่งเป็น จุดมุ่งหมายนั้นสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งความหมายนี้ผู้จัดการจะทำให้การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้โดยผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ (Systematic) มีการประสานงาน (Co-ordinate) และความร่วมมือร่วมใจจากทรัพยากรจากมนุษย์ (Co-operative human efforts) ขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายจะมีขั้นตอนต่าง ๆ กันและล้วนต่างมีความหมายแตกต่างกันไป เช่น กระบวนการบริหารตามแนวคิดของ เฮนรี ฟายอล (Henry Fayol) ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การบังคับการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุมงาน (Controlling) หรือที่รวมเรียกว่า พอดค์ (POC) ขณะที่ลู瑟อร์ ဂูลิก และลินคอล ออร์วิค (Luther Gulick & Lyndall Urwick) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการ หรือที่รู้จักกันดีว่า โพสโคร์บ (POSDCoRB) โดยคำย่อนี้มาจากการตัวอักษรตัวต้นของแต่ละขั้น คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) และการเสนอรายงาน (Reporting) ตลอดจนการงบประมาณ (Budgeting)

สิ่งที่ต้องพิจารณาถึงความสำคัญของความหมายนี้ คือ การบริหารเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง เพราะประกอบด้วยการดำเนินการเป็นขั้นตอนที่จะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้และกระบวนการในขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ได้เริ่มต้นและสิ้นสุดในแต่ละขั้นตอนของตัวมันเอง แต่เป็นการดำเนินการไปถึงขั้นสุดท้ายที่เรียกว่า การควบคุม จำเป็นที่ต้องเอาประสบการณ์เดิมและข้อสังเกตต่าง ๆ ที่ค้นพบเป็นข้อมูลในการวางแผนต่อไป กระบวนการจึงมีลักษณะต่อเนื่อง

เป็นวัฏจักร (Cycle) ไม่มีการสิ้นสุด (Management is a never - ending process)

ประเด็นที่สาม การบริหาร คือ กลุ่มของผู้จัดการ (Management as a group of

managers) ในความหมายนี้องค์กรเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่บริหาร คือ การจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร เป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายขององค์กรและประสานงานให้สามารถในองค์กร ดำเนินไปในทิศทางที่เป็นเป้าหมายร่วมกัน คำว่า กลุ่มผู้จัดการนั้นบ่งบอกว่า มีผู้จัดการหลายคน รวมกัน ทั้งนี้ เพราะองค์กรต่าง ๆ จะมีระดับการบริหารหลายระดับ อาทิ การจัดการระดับสูง (Top management) การจัดการระดับกลาง (Middle management) ซึ่งในระดับกลางอาจจะประกอบด้วย Upper - middle, Middle - middle และการจัดการระดับล่าง (Lower management) ซึ่งในแต่ละระดับที่กล่าวจะมีบุคคลสวมบทบาทเป็นผู้จัดการ จึงทำให้เป็นผู้บริหารที่ดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กรนั้นเอง

สรุปได้ว่า ทุกความหมายที่ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องการบริหารทั้งสิ้น เพียงแต่มองแตกต่างกันไปบนลักษณะ บางคนมองว่าเป็นศิลป์ บางคนมองว่าเป็นกระบวนการ และบางคนมอง เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่การบริหาร ถ้าหากความหมายดังกล่าวมาบูรณาการ จะเกิดความสมบูรณ์มากขึ้น ดังนั้น การบริหาร จึงคือ กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรมตาม ขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมแรงร่วมใจของสมาชิกในองค์กร การทราบนักถึงความสามารถ ความถนัด และความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ ไปด้วย องค์กรจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการศึกษาครั้งนี้ได้แนวคิดหลักการ บริหารหรือหลักการจัดการมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาเพื่อทราบปัจจัยพื้นฐานของบริหาร อบต.โพธิ์สัย

2.1 ความหมายและบทบาทสำคัญของการบริหาร

บทบาทสำคัญของผู้บริหาร คือ การนำพาองค์กรให้ไปถึงเป้าหมาย องค์กรทุกแห่ง จัดตั้งขึ้นเพื่อชุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายบางอย่าง และผู้บริหารมีหน้าที่รวบรวมและใช้ทรัพยากรของ องค์กร เพื่อให้องค์กรบรรลุถึงชุดมุ่งหมาย ในการที่จะบรรลุชุดหมายฝ่ายบริหารจัดการจำเป็นต้อง มอบหมายงานให้กับสมาชิกองค์กรไปปฏิบัติ ถ้าวางแผนงานดีผลการทำงานของพนักงานแต่ละ คนจะสนับสนุนองค์กรให้ถึงเป้าหมายได้ ฝ่ายบริหารจัดการควรให้การสนับสนุนแก่กิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร และรับผิดชอบที่เป็นผลเสียต่อการบรรลุเป้าหมาย เหล่านี้ ผู้บริหารทั้งหลายจึงต้องมีเป้าหมายขององค์กร ไว้ตลอดเวลา

นอกจากความเข้าใจความสำคัญของงานด้านบริหารที่มีต่อตนเองและสังคมและ ต่อประโยชน์ที่เกี่ยวเนื่องแล้ว ผู้บริหารในอนาคตยังต้องรู้ถึงงานที่เกี่ยวเนื่องกับการบริหารด้วย งานนี้จะเป็นการแนะนำภาระหน้าที่ของการบริหารจัดการเบื้องต้น โดยพิจารณาถึงบทบาทและ นิยามของการบริหาร แนวทางการบริหารให้บรรลุถึงชุดมุ่งหมายขององค์กร รวมทั้งความจำเป็นที่ ต้องบริหารทรัพยากรขององค์กรอย่างมีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1.1 ความหมายของการบริหาร

คำว่า “การบริหาร” นั้น นอกจากใช้คำในภาษาอังกฤษว่า “Administration” ยังมีอีกคำหนึ่งที่ใช้แทนกันได้ คือ คำว่า “Management” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน แต่ทางวิชาการจะเลือกใช้คำว่า “Administration” ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ เหตุผลประการแรก เมื่อไม่ต้องการใช้คำที่มีความหมายเน้นในทางการจัดการธุรกิจเอกชน และเหตุผลประการที่สอง เมื่อไม่ต้องการใช้คำที่จะทำให้เกิดความสับสน เพราะคำว่า “การจัดการ” ซึ่งมีความหมายแคนบ้ากัดลงไปว่า เป็นการบริหารขององค์กรแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น เมื่อพูดถึงการบริหารงานทั่วๆ ไป หรือการบริหารราชการ ซึ่งนิยมใช้คำว่า “Administration”

การบริหาร (Administration) โดยทั่วไปใช้ในความหมายว้าง ๆ ที่รวมถึง การบริหารธุรกิจและธุรกิจ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมาย ดังนี้

เฟรเดอร์ริก ดับเบลยู. เทเลอร์ (Frederick W. Taylor ; อ้างจากธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. 2547 : 29) ให้ความหมายการบริหาร ไว้ว่างานบริหารทุกอย่างจำเป็นต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์ ซึ่งกำหนดจากการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบก่อน ทั้งนี้เพื่อให้มีวิธีที่ดีที่สุดในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์สำหรับทุกฝ่าย

ปีเตอร์ เอฟ. ดรัคเกอร์ (Peter F. Drucker ; อ้างจากสมพงษ์ เกษมสิน. 2546 : 37) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันผู้อื่น การทำงานต่างๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภาระในสภาพองค์กรที่ก่อตัวนั้นทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์กรที่เข้ามาร่วมกันทำงานในองค์กร ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุอื่นๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัสดุดิน เงินทุน รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายและตอบสนองความพอดีให้กับลังคน

แฮร์โรลด์ คูนตซ์ (Harold Koontz ; อ้างจากสมคิด บางโน. 2547 : 23) ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง การคำนึงงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ เป็นอุปกรณ์การจัดการนั้น

พะยอม วงศ์สารศรี (2545 : 25) ได้นำความหมายของการบริหารจากนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหาร ในลักษณะต่างกันมาสรุปได้ ดังนี้ การบริหาร คือ กระบวนการ ที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ คำนึง กิจกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมแรงร่วมใจของสมาชิกองค์กร การตระหนักรถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วย องค์กรจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สมคิด บางโน (2546 : 61) มีความเห็นว่าการจัดการ คือ ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ขององค์กรและนักองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ จากความหมายดังกล่าว จะเห็นว่า การจัดการมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การจัดการ เป็นศิลปะในการใช้คนทำงาน การจัดการต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐาน คือ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ การจัดการเป็นการดำเนินงานของกลุ่มนบุคคล

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545 : 11) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการเพื่อให้บรรลุความหมายขององค์กร โดยการวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organization) การชักนำ (Leading) และการควบคุม (Control) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากรข้อมูลขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิผล และประสิทธิภาพ

ธงชัย สันติวงศ์ (2548 : 21-22) กล่าวถึงลักษณะของงานบริหารจัดการไว้ 3 ด้าน คือ ด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน งานบริหารจัดการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติตามเป็นผู้นำในองค์กร ด้านการกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ งานบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระเบียบทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์กรและการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกัน และด้านของ ความรับผิดชอบ งานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยการ อาศัยบุคคลต่าง ๆ เช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการเน้นเรื่องการนำแนวคิดการจัดการของภาคเอกชนเข้า มาใช้ในการบริหารราชการ เช่น การมุ่งหวังผลกำไร การแข่งขัน ความรวดเร็ว การตลาด การประชาสัมพันธ์ การจูงใจด้วยค่าตอบแทน การลดขั้นตอนและการลดพิธีการ เป็นต้น ในขณะที่ การบริหารการพัฒนาให้ความสำคัญเรื่องการบริหาร รวมทั้งการพัฒนานโยบาย แผน แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐ

2.1.2 บทบาทสำคัญของการบริหาร

ผู้บริหารในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในปัจจุบันควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ ต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ (Vision) สามารถที่จะกำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร (Strategic management) ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีทักษะที่ สำคัญในการกำหนดเป้าหมายการทำงาน กำหนดนโยบายและวิธีการทำงานที่ชัดเจน โดยสามารถ ที่จะวิเคราะห์สถานการณ์ (Analysis situations) เพื่อกำหนดแผนเชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานให้ บรรลุตามเป้าหมายและนโยบายอย่างเหมาะสม มีความสามารถในการจัดระบบการสื่อสารให้ ได้ผล (Effective communication) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ทั่วถึงทุกระดับ ผู้บริหาร จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เป็นอย่างดี มีความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human resource management) และมีคุณธรรมและจริยธรรมใน

การบริหาร สามารถที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เป็นแบบอย่าง ไม่ใช่ตัวแทนแห่งหน้าที่การงานแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อม

การบริหารเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยจะต้องมีการประสานทรัพยากรต่างๆ ขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้มีการแบ่งหลักการ คิดเกี่ยวกับการบริหารออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (สมยศ นาวีการ และมุสตี รุมาคม. 2540 : 57)

แนวคิดแบบเก่า (Old concept) ในสมัยก่อนการบังคับบัญชาถือเป็นของหัวหน้า
งานเป็นหลัก การบริหารเป็นไปโดยปราศจากเหตุผล แต่ใช้หลักความรุนแรง ผู้ใต้บังคับ
บัญชาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้างานอย่างเคร่งครัด โดยไม่คำนึงถึงความคิดของตัวบุคคล
จากการใช้หลักการของแนวความคิดแบบเก่านี้ จะเห็นได้ว่า ทุกอย่างขึ้นอยู่กับอำนาจการบังคับ
บัญชาจะมาจากการเบื้องบนเสมอ โดยนายจ้างเป็นผู้ออกคำสั่งแต่เพียงผู้เดียว ไม่มีสิทธิแสดงความคิด
เห็นใจ ๆ การตัดสินใจอยู่ที่ส่วนกลาง ไม่มีการกระจายอำนาจ การบังคับบัญชาสมัยเก่ามักจะคิดว่า
การงูใจให้บุคคลทำงานนั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานเศรษฐกิจ คือ เมื่อเพียงอย่างเดียว จึงไม่ได้ให้ความ
สนใจในเรื่องสวัสดิการ และความปลอดภัยในการทำงานเลย และยังกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ไม่
ปฏิบัติตามคำสั่งด้วย

แนวความคิดแบบใหม่ (Modern concept) ทัศนะของนายจ้างต่อสูญเสีย
เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม นายจ้างมองสูญเสียในแง่คือให้ความสำคัญต่อสูญเสีย และมีความไว้วางใจ
นอกเหนือนี้ยังนำทฤษฎีเกี่ยวกับการซุ่มใจมาใช้ประโยชน์ในหลักการเกี่ยวกับแนวความคิดแบบใหม่
ถือว่า บุคคลมีความรับผิดชอบ มีความคิดวิเริ่มต้องการและเต็มใจทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบ
ต่องานที่ได้รับมอบหมาย เปิดโอกาสให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ระบบควบคุมตนเอง
การซุ่มใจคนให้ทำงานไม่ได้ใช้เงินแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีการซุ่มใจที่ไม่ใช้ตัวเงินเกี่ยวข้องด้วย

จะเห็นได้ว่า หลักการคิดเกี่ยวกับการบริหารทั้ง 2 ประเภท แสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของการบริหาร ดังนี้ การบริหารเป็นสมองขององค์กร การที่องค์กรจะสำเร็จตาม เป้าหมายที่กำหนด ไว้นั้นจำเป็นต้องมีกระบวนการบริหารที่ดี เช่น มีการวางแผนและการตัดสินใจ โดยการกลั่นกรองจากฝ่ายการจัดการที่ได้พิจารณาข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้คุณลักษณะพิเศษ เช่น ปัญญา พิจารณาผลผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่อองค์กรนั้น การบริหารเป็นเทคนิคหรือการที่ทำให้สามารถนำไปใช้ในองค์กรเกิดจิตสำนึกร่วมกันในการปฏิบัติงาน มีความเต็มใจช่วยเหลือให้องค์กรประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ เพราะมีกระบวนการการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานนำทางให้องค์กรไปสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ยังเป็นการกำหนดขอบเขตในการทำงานของสมาชิกในองค์กร ไม่ให้เข้าซ้อนกัน

ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยราบรื่น รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศिलปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมแรงร่วมใจของสมาชิกในองค์กรการตระหนักถึงความสามารถ ความตันตด และความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิก ในองค์กรควบคู่ไปด้วย องค์กรซึ่งจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ บทบาทสำคัญของผู้บริหาร มีความสำคัญในการนำพาองค์กรให้ไปถึงเป้าหมาย ผู้บริหารมีหน้ารับรวมและใช้ทรัพยากรขององค์กร เพื่อให้องค์กรบรรลุถึงจุดมุ่งหมายการบริหารจัดการจำเป็นต้องมุ่งหมายงานให้กับสมาชิกองค์กรไปปฏิบัติ ถ้าวางแผนงานดี ผลการทำงานของพนักงานแต่ละคนจะสนับสนุนองค์กรให้อีกไป远many ได้ และระจับกิจกรรมที่เป็นผลเสียต่อการบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ ผู้บริหารทั้งหลายจึงต้องมีศักยภาพ ให้สามารถจัดการ ให้เกิดผลลัพธ์ โดยการจัดการ คือ ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ขององค์กรและขององค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยจะต้องมีการประสานทรัพยากรต่างๆ ขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง หากแนวคิดแบบเก่า (Old concept) ในสมัยก่อนการบังคับบัญชาดีอ่อนหัวหน้างานเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงความคิดของตัวบุคคล โดยนายจ้างเป็นผู้ออกคำสั่งแต่เพียงผู้เดียว การตัดสินใจอยู่ที่ส่วนกลาง ไม่มีการกระจายอำนาจ มักจะคิดว่าการ vrouง ใจให้บุคคลทำงานนั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานเศรษฐกิจ คือ เงินเพียงอย่างเดียว ส่วนแนวความคิดแบบใหม่ (Modern concept) นายจ้างมองลูกจ้างในแง่ที่ให้ความสำคัญต่อลูกจ้าง และถือว่าบุคคลมีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มต้องการและเต็มใจทำงานร่วมกันมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้ระบบควบคุมตนเองการ vrouง ใจคนให้ทำงานไม่ได้ใช้เงินแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีการ vrouง ใจที่ไม่ใช้ตัวเงินเทียบชั้นเรื่องสวัสดิการ และความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น การบริหารจัดการเน้นเรื่องการนำแนวคิดการจัดการของภาคเอกชนเข้ามาใช้ในการบริหารราชการ เช่น การมุ่งหวังผลกำไร การแข่งขัน ความรวดเร็ว การตลาด การประชาสัมพันธ์ การ vrouง ใจด้วยค่าตอบแทน การลดขั้นตอนและการลดพิธีการ เป็นต้น ในขณะที่การบริหารการพัฒนาให้ความสำคัญเรื่องการบริหาร รวมทั้งการพัฒนา นโยบาย แผน แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐ

จะเห็นได้ว่า ธุรกิจที่ล้มเหลวในอดีตที่ผ่านมา ปัญหาที่จะเกิดจากการที่มิได้มีการบริหารจัดการที่รับกอบ ข้อมูลของอาจจะอยู่ตรงที่มิได้มองเห็นถึงความสำคัญของหลักของ การบริหารประการหนึ่ง หรืออีกประการหนึ่งอาจเกิดจาก การไม่เข้าใจวิธีการหรือไม่มีเวลาทั้งหมดนี้ ถ้าหากผู้บริหารได้เข้าใจถึงความสำคัญและคุณประโยชน์ของการจัดการแล้ว ดังนั้นผู้ศึกษา

จึงนำแนวคิดการบริหารนี้มาประยุกต์ใช้ในการศึกษา โดยการเก็บภาษีต้องมีการวางแผนในการบริหารงาน อบต. ด้านการเก็บภาษี การวางแผนจึงถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องทำ และต้องทำให้ได้ดี ที่สำคัญจะต้องถูกต้อง ในการบริหารงาน อบต. ฝ่ายบริหารนั้นมีความสำคัญในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และนำเสนอในไปดำเนินการตามความจำเป็นเร่งด่วน โดยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ก่อนหลัง จึงถือได้ว่าการบริหารเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับฝ่ายบริหาร

3. ปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร 6M's

คำว่า “การจัดการ” หรือ “การบริหาร” นั้นตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Management ซึ่ง เว็บสเตอร์ (Webster) ให้ความหมายว่า เมื่อถูกนับคำ Administration ดังนั้นคำ 2 คำ จึงให้สับเปลี่ยนแทนที่กันได้ เพราะต่างก็การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหาร อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Materials) วิธีการจัดการ (Management) เครื่องมือ (Machine) และวิธีการทำงาน (Methodology and Information) หรือ 6 M's ให้ประสิทธิภาพและได้ผลผลิตสูงที่สุด (ธงชัย สันติวงศ์. 2548 : 21-22)

3.1 คน (Man)

คน หมายถึง ปัจจัยที่เป็นคน หรือการจัดหากำลังคนให้เพียงพอในการประกอบธุรกิจเพื่อการผลิตจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องการใช้กำลังคน ฉะนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องมีการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบธุรกิจมาช่วยดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลงานที่ดี

3.2 เงิน (Money)

เงิน หมายถึง ปัจจัยที่เป็นเงินและแหล่งเครดิตหรือสินเชื่อ ซึ่งเป็นปัจจัยอันสำคัญที่จะช่วยให้ธุรกิจดำเนินไปได้โดยราบรื่น ธุรกิจทุกชนิดไม่สามารถจะดำเนินไปได้โดยไม่มีต้นทุน หรือเครดิต แหล่งเงินทุนและเครดิตจะหาได้จากสถาบันการเงินต่างๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุน เป็นต้น เครดิตเป็นการอ้างสิทธิสถาบันการเงินใช้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งเพื่อก่อให้เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยน โดยมีธนาคารเป็นสื่อกลางทุนในทางธุรกิจ แยกตามวัตถุประสงค์ที่ใช้ได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

3.2.1 ทุนคงที่หรือทุนประจำ (Fixed Capital) คือ ทุนที่ธุรกิจนำมาใช้เพื่อซื้อทรัพย์สินที่มีอายุการใช้งานนาน ที่เรียกว่า “สินทรัพย์ถาวร” ซึ่งได้แก่ ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆ ทุนคงที่มักจะเป็นจำนวนที่แน่นอน ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก

3.2.2 ทุนหมุนเวียน (Working Capital) คือ เงินที่ถูกนำมาใช้หมุนเวียนภายในรอบการดำเนินงาน (Operating Cycle) เช่น ร้านค้าปลีก จ่ายเงินสดไปซื้อสินค้าเข้าร่วม ต่อมาเมื่อขาย

สินค้านั้นไป ก็ได้รับชำระค่าสินค้าเป็นเงินสดกับคืนมา และนำเงินสดนั้นไปซื้อสินค้าไว้ขายอีกหนุนเวียนเช่นนี้อีกตลอดไป นอกจากนี้ทุนหมุนเวียนจะถูกใช้ไปเพื่อการชำระหนี้ค่าซื้อสินค้า เช่น จ่ายค่าแรง และค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการดำเนินงาน ดังนั้นจำนวนเงินทุนที่ใช้หมุนเวียนมักจะผันแปรไปตามวัสดุกรุกิจ

3.3 วัสดุ (Materials)

วัสดุ หมายถึง วัสดุคิดที่ใช้ในการผลิตวัตถุคิดต่างๆ นั้นได้มามาจากพื้นดิน อากาศ และมหาสมุทร เช่น น้ำ แร่ธาตุต่างๆ และไม่ในป่า เป็นต้น นักธุรกิจต่างก็มีความวิตกในด้านความหายากของวัสดุคิดบางอย่าง ทั้งนี้ เพราะจำนวนประชากร โลกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่โลกมิได้ใหญ่ขึ้น ด้วยเหตุนี้ธุรกิจต่างๆ จึงพยายามที่จะหันหน้าเหล่งวัสดุคิดใหม่ๆ เช่น โครงการเจาะน้ำมันให้ลึกลงไปในพื้นดินยิ่งขึ้น การส่งจรวดไปดวงจันทร์ ดาวพระศุกร์ ดาวพระอังคาร กีเพื่อที่จะได้ใช้เป็นแหล่งวัสดุคิดที่จะนำไปใช้ในการผลิตในอนาคต

3.4 การจัดการ (Management)

การจัดการ หมายถึง ปัจจัยการจัดการการเลือกสรรบุคคลที่จะเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจใดๆ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ในการประกอบธุรกิจนั้นเป็นอย่างดี จะต้องรู้จักวางแผนโดยภายในและมีความรับผิดชอบ ทั้งบังเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการนำที่ดิน แรงงาน และทุนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดรวมกันในวิถีทางที่จะสามารถทำให้มีการใช้ทรัพยากรทั้ง 3 อย่างเข้าด้วยกัน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะผู้ประกอบการจะเรียนรู้ การเดี่ยงภัยของธุรกิจ ไว้ด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจในฐานะเป็นหัวหน้า ผู้จัดการ ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่ายขาย หัวหน้าฝ่ายสนับสนุน เช่น หัวหน้าฝ่ายการบัญชีการเงิน และการงบประมาณ เป็นต้น

3.5 เครื่องมือ (Machine)

เครื่องมือ หมายถึง ด้านการจัดองค์กร ซึ่งหมายถึง การกำหนดโครงสร้างและการกิจขององค์กร การแบ่งส่วนขององค์กร การกำหนดกิจกรรมของแต่ละหน่วยงาน การกำหนดตำแหน่งงาน (Position) พร้อมหน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจ (Authority) ของแต่ละตำแหน่ง แต่ละส่วนแต่ละระดับ (Level) และขององค์กรเป็นส่วนรวมและการกำหนดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของงานส่วนต่างๆ ของแต่ละองค์กรและการสร้างระบบการควบคุมให้ทุกส่วนขององค์กรได้เป็นอย่างสืบเนื่องและมีเหตุผล (Unity)

3.6 วิธีการทำงาน (Methodology and Information)

วิธีการทำงาน หมายถึง องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารอันมีค่าที่นักบริหารและต้องนำมาใช้ในงานวางแผนการเลือกใช้กลวิธี (Strategy) และกิจกรรม (Activity) ที่ควรดำเนินการ การจัดหน่วยงานและระบบงาน การติดต่อสื่อสาร การอำนวยการ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การติดตามและควบคุมงาน การประสานงาน การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ หรือภาคเอกชน ชุมชน ประชาชน และอาสาสมัครกลุ่มและรูปแบบต่างๆ ให้สูงต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพและได้ผล และประเมินผลการปฏิบัติงานและผลงานการแก้ไขปรับปรุงงานและวิธีทำงานเพื่อให้งานของหน่วยงานเข้าเป้าหมาย และเป็นที่พึงพอใจแก่สังคม และประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และโดยทั่วไปในสังคม

สรุปได้ว่า การบริหาร คือ เทคนิควิธีการที่ผู้บริหารได้ทำการศึกษาและพัฒนาปรับปรุงมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้กับองค์กรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จ ดังนี้ เป็นกระบวนการ การบริหารอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้องค์กรธุรกิจประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการทดสอบทรัพยากรต่างๆ เช่น คน พื้นที่ วัสดุคุณภาพ และการบริหารขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ศึกษาได้อาศัยแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุ วิธีการจัดการ เครื่องมือ และวิธีการทำงาน โดยนำมากำหนดเป็นตัวแปรกลุ่มที่ 2 ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสัมเดช จังหวัดร้อยเอ็ด และในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ของประเทศไทยต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นวพร แสงหนุ่ม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงประสิทธิผลในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีประสิทธิผลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่มีดังต่อไปนี้ คือ ด้านโครงสร้างระบบงาน บรรยายกาศภายในองค์การบริหารส่วนตำบล และความสามารถทางการบริหารงาน ทางด้านระดับของประสิทธิผลการดำเนินงาน พบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่มีอยู่ในเกณฑ์สูง ปัญหาในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า บรรยายกาศภายในองค์การบริหารส่วนตำบล พบปัญหาด้านหัวข้อและกำลังใจของพนักงาน และความโปร่งใสในการทำงานองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนด้านความสามารถในการบริหาร พบปัญหาด้านเป้าหมายในการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน การจัดทำและการใช้งบประมาณยังไม่สามารถจัดเก็บงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และอำนาจการตัดสินใจยังขาดหลักเกณฑ์และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ดีพอ

ณิชากร คุปตานันท์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้เดียวภายใน การให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้เดียวภายในมีความพึงพอใจต่อการให้บริการเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านเจ้าหน้าที่และการต้อนรับ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสะอาดที่ได้รับ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านสถานที่ ประกอบการและด้านระยะเวลาในการบริการ โดยแต่ละข้อในแต่ละด้านที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดดังนี้ การแต่งกายและบุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่ การประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงขั้นตอนในการให้บริการต่าง ๆ ความทันสมัยของข้อมูลความมั่นคง น่าเชื่อถือของอาคารสำนักงานการให้บริการที่ตรงต่อเวลา ผู้เดียวภายในมีความแตกต่างกันในด้าน เพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ มีความพึงพอใจของผู้เดียวภายในต่อการให้บริการของสำนักงาน สาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ยกเว้นผู้เดียวภายในที่มีระดับการศึกษา และรายได้ที่ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านเจ้าหน้าที่และการต้อนรับแตกต่างกัน

ณัฐชา เชื้อทอง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลหัวขัวกำ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัญหาและอุปสรรคในด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีประชาชน แม้จะมีป้ายบอกขั้นตอนการชำระภาษีชัดเจน แต่สถานที่ยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เพราะคับแคบและไม่มีพื้นที่ให้ประชาชนนั่งรอบริเวณจุดรับชำระภาษี รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์

2. การกำหนดช่วงเวลาในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลมีความเหมาะสมดี และหลักปฏิบัติในการลดหย่อนภาษีมีแนวทางปฏิบัติกำหนดได้อย่างชัดเจน แต่การออกพื้นที่สำรวจข้อมูลในการจัดเก็บภาษีและการบริการประชาชน ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ และการประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกรักการเสียภาษีในระดับชุมชนยังไม่เพียงพอ รวมถึงการบังคับใช้ระเบียบ กฏหมายและข้อบังคับยังไม่เคร่งครัดเท่าที่ควร

3. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการชำระภาษีอยามาก เพื่อทางส่วนกลางก็ได้มีกฏหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ กำหนดมาให้อย่างชัดเจน ประกอบกับประชาชนขาดจิตสำนึกรักการเสียภาษี ปัญหาที่พบคือ การประเมินภาษีมีความช้าช้อน และประชาชนขาดความกระือรัตนในการชำระภาษี ส่วนปัญหาในการปฏิบัติงานที่พบคือ ข้อมูลพื้นฐานในการจัดเก็บภาษีไม่มีความสมบูรณ์

4. ประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวกับการชำระภาษีให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการชำระภาษีได้เป็นอย่างดี มีการทำงานรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ให้การต้อนรับผู้มาเสียภาษีเป็นอย่างดี และ ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการอื่นเพิ่มเติม โดยการบริการดำเนินก่อนหลังอย่างยุติธรรม รวมถึงเทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและเข้าใจถึงความสำคัญ ประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อเสียภาษีเกี่ยวกับภาษี

ผลประสิทธิ์ ฤทธิรักษ์ (2545 : 37-77) ยังได้กล่าวใน วารสารภาษี บัญชีและกฏหมาย ธุรกิจ ฉบับที่ 99 เดือนธันวาคม 2545 ในหัวข้อเรื่อง การประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินย้อนหลัง และการเสียเงินเพิ่ม ไว้วังนี้ การประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินย้อนหลัง เป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐต้องกระทำเพื่อให้ได้ภาระอากรมาพัฒนาบำรุงรักษาท้องถิ่น ทั้งนี้ เป็นเรื่องของคนท้องถิ่นกระทำการเพื่อท้องถิ่น อันเป็นหลักสำคัญและนโยบายของรัฐที่จะให้ท้องถิ่นมีอิสระปกครองตนเอง ตามกฏหมาย ว่าด้วยการบริหารส่วนท้องถิ่นหลายฉบับ นับแต่ระดับตำบลลงถึงกรุงเทพมหานคร การบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบผลสำเร็จตามหลักการประชาธิปไตยและนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งอยู่ที่คนในท้องถิ่นนับแต่ผู้ที่อาสาเข้าไปบริหารส่วนท้องถิ่นและบุคคลในท้องถิ่นนั้น มีจิตสำนึกร่วมกันรับผิดชอบ เช่น การจัดเก็บภาษีท้องถิ่นตามกฏหมายต้องดำเนินการอย่างเจริญแจ้งเจ้าของที่ดิน ประจำส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ท้องถิ่นหรือของพวกร่องส่วนประชาชนในท้องถิ่นเมื่อตนนี้หน้าที่เสียภาษีส่วนท้องถิ่นก็ต้องดำเนินการเสียภาษีตามกำหนดเวลาหรือปฏิบัติตามกฏหมาย ท้องถิ่น รวมทั้งให้ความร่วมมือกันท้องถิ่น เช่น ช่วยกันรักษาความสะอาดเวียบว้อยของท้องถิ่น ไม่ก่อสร้างโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างล่วงลำที่สาธารณะ ในอนาคตไม่ใช้ท้องถิ่นคงสามารถบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มพัฒนาองค์ประกอบมากยิ่งขึ้น

พจนานุกรม วิชาภาษา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองป่าครรง อําเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองป่าครรงมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้สูง ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการซื้อขายเสียภาษีให้กับ อบต. ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีของ อบต. คือ ปัจจัยด้านอาชีพของผู้เสียภาษี แต่ปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และความพึงพอใจในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีไม่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีของ อบต. ประชาชนที่มีหน้าที่เสียภาษี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายได้ของ อบต. ในระดับต่ำและพบว่าระดับความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำนึกระดับหน้าที่เสียภาษี ประชาชนมีความสำนึกระดับหน้าที่เสียภาษีในระดับเด่นมาก และปัจจัยด้านอาชีพ รายได้ต่อเดือนและความพึงพอใจในการเสียภาษีให้กับ อบต. มีผลกระทบต่อความสำนึกระดับหน้าที่เสียภาษีแต่ความสำนึกระดับหน้าที่ การเสียภาษีไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของ อบต. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีที่ อบต. ประสบมากคือปัญหาไม่สามารถติดต่อประชาชนผู้เสียภาษีตามที่อยู่ได้ ประชาชนมาซื้อขายเสียภาษีไม่ตรงตามเวลาที่กำหนดและมักต่อรองภาษีที่ต้องชำระแก่ อบต. จึงควรแก้ไขด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาซื้อขายเสียภาษีตรงเวลาให้มากขึ้น

ผลประดิษฐ์ ฤทธิรักษ์ (2545 : 95-100) กล่าวในเอกสารภายนอกราชการ ฉบับที่ 250 ประจำเดือนกรกฎาคม 2545 ในหัวข้อ ผู้บริหารท้องถิ่นกับข้อควรรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีท้องถิ่นว่า ตามบทบัญญัติว่าด้วยของค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีรายได้อยู่หลายประการรวมทั้งได้รับการจัดสรรช่วยเหลือจากรัฐ และเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในส่วนดังกล่าวในเรื่องทรัพย์สินและอุดหนุนให้ แต่ส่วนรายได้ในเขตพื้นที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้นั้นว่ามีความสำคัญมาก เพราะเป็นเรื่องที่สนับสนุนให้ท้องถิ่นมีอิสระภายใต้กรอบแห่งรัฐธรรมนูญซึ่งจำเป็นต้องช่วยเหลือตนเอง หารายได้ด้วยตนเอง ได้ด้วยและที่น่าศึกษาทำความเข้าใจเป็นอย่างยิ่ง คือรายได้จากภาษีส่วนท้องถิ่นซึ่งท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บรายได้ของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้าย ที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องของเขตนามณฑลแห่งกฎหมาย โครงสร้าง ความคุ้นเคยหรือโครงสร้างของบุคคลในท้องถิ่น กรณีเหล่านี้จำเป็นต้องทำความเข้าใจกันต่อไปโดยเน้นหนักหลักการในกฎหมาย เป็นสำคัญภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้าย เป็นภาษีที่มีความสำคัญแก่ท้องถิ่นเป็นอันมากท้องถิ่นควรได้ภาษีในส่วนนี้ตามเป้าหมาย สามารถนำไปใช้พัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการทำเพื่อท้องถิ่น โดยท้องถิ่นโดยแท้การจัดเก็บภาษีท้องถิ่น กรณีภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้ายนี้อาจมีปัญหาพิพาทกันระหว่างผู้มีหน้าที่

จัดเก็บภาษีกับผู้มีหน้าที่เสียภาษี เมื่อว่ากฏหมายดังกล่าวกำหนดวิธีการยุติปัญหาไว้แล้วนั้นในชั้นของฝ่ายบริหารองค์กร กรณีมีข้อโต้แย้งหรือจำเป็นเสนอคดีสู่ศาลเพื่อยุติข้อพิพาท ดังนั้น กระบวนการพิจารณาคดีในศาลหรือขั้นตอนนำคดีไปสู่ศาลก็มีความจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจ เช่นเดียวกัน ดังนั้น การดำเนินคดีในศาลภัยมีอาการหรืออาจเป็นศาลอุบัติ หรือศาลมุติธรรมอื่นซึ่ง เป็นกรณีที่ต้องทำความเข้าใจเรื่องการดำเนินคดีในศาล ไว้ด้วยซึ่งก็ได้นำเรื่องดังกล่าวและ บทกฎหมายที่เกี่ยวข้องมารวบรวมไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาทำความเข้าใจและใช้ในทางปฏิบัติ ต่อไปด้วย

สติรักษ์ ประภาวงศ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอไฟคาดี จังหวัดนราธวรรค ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปของ อบต. ดีมาก มีความรู้ความเข้าใจทางด้านนิติบัญญัติปานกลาง และมีความรู้ด้านการบริหารงาน ตามความต้องการ นำ เอกความรู้ความเข้าใจไปใช้ ในการดำเนินงาน โดยตรงเกี่ยวกับการ โอนเงินงบประมาณ ตำแหน่ง เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ สมรส อาชีพ รายได้และประสบการณ์ในการทำ งาน มีความสัมพันธ์ต่อกnowledge ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กลุ่ม อบต. ของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภา อบต. ที่ต่างกันและผลการทดสอบ สมมติฐานพบว่า ภูมิหลังทางสังคม และเศรษฐกิจของสมาชิก อบต. ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานบริหารงบประมาณของ อบต. จากการวิจัยพบว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่ส่ง ผลสืบเนื่องให้เกิดลักษณะของความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ ไม่เป็นไปใน ทิศทางเดียวกันกับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก อบต.

สุพจน์ แสงฉาย (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลเมืองลำพูน และได้สรุปปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษี ได้ 3 ประการคือ

1. ปัญหาการจัดเก็บภาษี ได้แก่ ประชาชนขาดความเข้าใจเรื่องภาษี ซึ่งมี การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับภาษีให้กับประชาชน ได้น้อย ไม่ทั่วถึง และไม่ต่อเนื่อง บุคลากร ที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษียังมีน้อยเกินไป ทำให้การจัดเก็บภาษีอาจจะ ไม่ทั่วถึงและครอบคลุม ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการเสียภาษีเนื่องจากคิดว่าตนเอง ไม่ได้รับผลกระทบโดยทันที ด้วย ตนเอง เทศบาลจึงขาดข้อมูลในการจัดเก็บภาษีที่เป็นปัจจุบัน เช่น การจัดทำแผนที่ภาษี เจ้าของทรัพย์สิน ไม่มาเขียนแบบเพื่อเสียภาษีด้วยตนเอง บักให้บุคคลอื่น มาเขียนแบบแทนส่วนใหญ่ก็จะเป็น ลูกจ้างซึ่งไม่รู้ข้อมูลที่ชัดเจน

2. ปัญหาระหว่างการจัดเก็บภาษี ได้แก่ เจ้าของทรัพย์สินแจ้งรายการเสียภาษีไม่ตรงกับ ความเป็นจริง โดยจะแจ้งต่ำกว่าที่เป็น เจ้าของทรัพย์สินไม่เตรียมเอกสารในการเขียนแบบแสดง รายการเสียภาษี ทำให้เทศบาลไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริง เจ้าหน้าที่ยังขาดความกระตือรือร้น ขาด

ความเอาใจใส่ในการจัดเก็บภาษี ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ยังหวังรายได้หรืองบประมาณประเภทอื่นซึ่งมีจำนวนมากกว่าภาษีที่ทางเทศบาลจัดเก็บ และเป็นรายได้ที่แน่นอนไม่ต้องเสียเวลาใน การจัดเก็บ เจ้าของทรัพย์สินมาเขียนแบบแสดงรายการเสียภาษีเกินกำหนดระยะเวลาทำให้การจัดเก็บภาษีของเทศบาลในปีนั้นๆ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ทำให้รายได้ในปีนั้นๆขาดหายไป เจ้าของทรัพย์สินบางรายไม่มาเสียภาษีหลังการได้รับแจ้งให้นำเสียภาษี ทำให้เทศบาลมีรายได้จากการที่จัดเก็บเงองลดลง

3. ปัญหาหลังการเสียภาษี ได้แก่ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่มาชำระภาษี หรือชำระภาษีช้ากว่ากำหนด ยังไม่รุนแรงและเด็ดขาด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีบางฉบับยังถ้า หลังและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เช่น การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่มักจะใช้เกณฑ์ของปีก่อฯ มาใช้ในการคำนวณจำนวนภาษีที่จะจัดเก็บจึงไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ปัจจุบันระเบียบกฎหมายให้อำนาจกับผู้บริหารส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการยืดอายุและขยายผล ตลาดทรัพย์สินของผู้ที่ไม่ชำระภาษีเพื่อนำมาชำระภาษี แต่เนื่องจากมีความยุ่งยากสลับซับซ้อนทำให้นำมาใช้ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยาก

วิรากานต์ ห่วงรักษ์ (2546 : 48-51) ได้กล่าวไว้ว่าในวารสารภาษี บัญชีและกฎหมายธุรกิจ ฉบับที่ 101 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2546 ในหัวข้อเรื่อง การเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไว้วังนี้ บางครั้งประชาชนเข้าใจผิดคิดว่าการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นอย่างเดียวกับภาษีที่ต้องเสียทุกปี ให้กับสรรพากร (ภาษีรายได้) และมองว่าเป็นการจัดเก็บภาษีช้าซ่อน ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จะถูก ประชาชนต่อว่าอย่างมาก ภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีที่ห้องถิ่นจัดเก็บเองห้องถิ่นในที่นี้คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลองค์กร บริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เมื่อมีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินรายได้ ทั้งหมดเป็นขององค์กรส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บภาษีนั้นทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์ ซึ่งต่างจาก การจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรที่ส่งเป็นรายได้ของรัฐบาลกลาง เพื่อนำมาบริหารประเทศในส่วนรวม

แวงดาว ศรีคำสุข (2546 : บกคดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัญหาในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ของเจ้าหน้าที่องค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน เจ้าหน้าที่มีปัญหามากเรื่องผู้เสียภาษีไม่เข้าใจในกฎระเบียบแนวทางปฏิบัติ เดียวกับการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวนเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีมีไม่เพียงพอ อบต.ขาด ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่สามารถให้คำแนะนำให้ความรู้แก่ผู้เสียภาษีได้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้รับ ทราบข้อมูลกฎหมาย ระเบียบวิธีปฏิบัติเดียวกับภาษีในเรื่องใหม่ ๆ ล่าช้า มีปัญหาในระดับน้อย ผู้เสียภาษีเขียนแบบแสดงรายการทรัพย์สิน (ก.ร.ค.2) แต่ไม่ยอมชำระภาษี มีการแต่งตั้งโดยย้าย สับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบ่อย และมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด เรื่องผู้เสียภาษีประสบปัญหา

การให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการเสียภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีนำรุงห้องที่ เจ้าหน้าที่พนักงานมากในเรื่อง การสำรวจที่ดินเพื่อเสียภาษีมีความยุ่งยาก ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎระเบียบ ข้อกฎหมายของพระราชบัญญัติภาษีนำรุงห้องที่ อบต.ขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษี การเร่งรัดจัดเก็บภาษีผู้ค้างชำระมีความยุ่งยาก มีปัญหาในระดับน้อยในเรื่องจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านภาษีไม่เพียงพอ และผู้เสียภาษีได้รับหนังสือแจ้งการประเมินล่าช้า และมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด เรื่องผู้เสียภาษีประสบปัญหาจากการให้บริการและการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการเสียภาษีปัญหาการจัดเก็บภาษีป้าย เจ้าหน้าที่พนักงานน้อยในเรื่อง ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎหมายข้อบังคับของพระราชบัญญัติภาษีป้าย อบต.ขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่ให้คำแนะนำแก่ผู้เสียภาษีปัญหาเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่เพียงพอ ความไม่เข้าใจในกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี และผู้เสียภาษีได้รับหนังสือแจ้งประเมินล่าช้า และมีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่อง ผู้เสียภาษีประสบปัญหาจากการให้บริการและการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการเสียภาษี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น สรุปได้ว่ามีผลงานวิจัยที่กล่าวถึง
ประสิทธิภาพในการเก็บภาษีว่ามีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล ปัญหาของประสิทธิภาพในการเก็บภาษีส่วนหนึ่งมาจากการบริหารห้องคืน ซึ่งความมีความรู้เมื่อต้นเกี่ยวกับภาษีห้องคืนให้มากขึ้น การคำนวณจำนวนภาษีที่จะจัดเก็บไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ผู้เสียภาษีประสบปัญหาการให้บริการและการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการเสียภาษี และยังไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จากปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงได้นำหลักการบริหาร (6M's) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางการบริหารนี้ว่ามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดอย่างไร

กรอบแนวความคิดในการศึกษา

ในการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาด้านควาเอกสาร ตำรา ดังนี้

- ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล โดยทำการศึกษามาจากประชาราศาสตร์ อันประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อารีพและรายได้ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
- ศึกษาปัจจัยการจัดการ โดยนำหลัก 6M's มาใช้เป็นปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Materials) วิธีการจัดการ (Management) เครื่องมือ

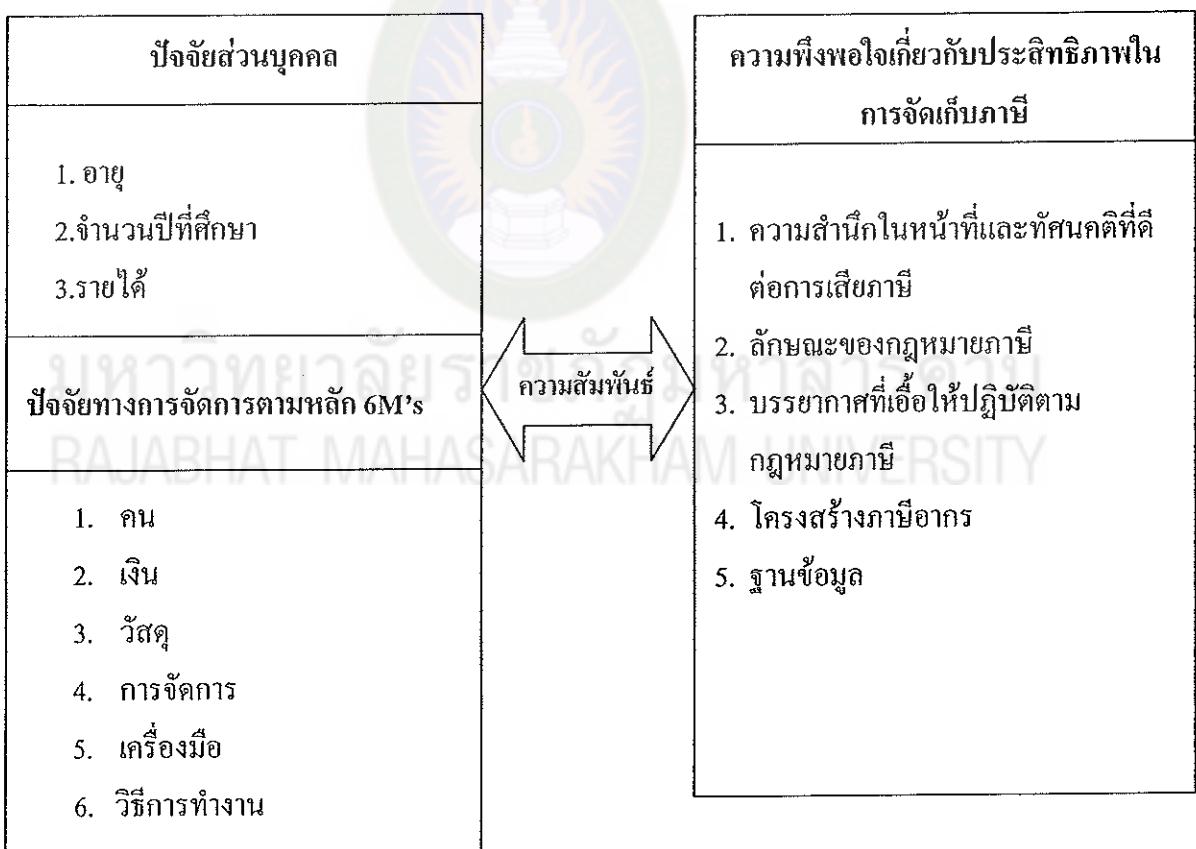
(Machine) และวิธีการทำงาน (Methodology and Information) ให้มีประสิทธิภาพและได้ผลผลิตสูงที่สุด ซึ่งศึกษาแนวคิดมาจากการพัฒนา ศรีประเสริฐ (2552 : 45-48)

3. ความพึงพอใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โดยผู้ศึกษาได้นำไปจัดที่เป็นเครื่องกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี 6 ประการของ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2552 : 71) ประกอบด้วย ความสำนักในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี ลักษณะของกฎหมายภาษี บรรยายกาศที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษี โครงสร้างภาษีอากร และฐานข้อมูล

เพื่อทำให้ผู้ศึกษาสามารถมองเห็นภาพได้อย่างเป็นระบบ ในที่นี้จึงขอทำการสรุป ครอบแนวคิดของการศึกษาไว้ในรูปของภาพประกอบที่ 1 ดังนี้

ตัวแปรกลุ่มที่ 1

ตัวแปรกลุ่มที่ 2

ภาพประกอบที่ 1 ครอบแนวคิดของการศึกษา